แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

กรมการข้าว
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

กรมการข้าวได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 และประกาศใช้เมื่อเดือนมิถุนายน 2565 ซึ่งต่อมาคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2566 และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการทบทวนแผนปฏิบัติราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ให้มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) และบริบทการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน

กรมการข้าวจึงได้ดำเนินการทบทวนแผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) แผนปฏิบัติราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกหน่วยงานในสังกัดกรมการข้าว

แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานให้กรมการข้าวนำไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ รวมทั้ง เป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการกำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม มุ่งสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายระดับชาติร่วมกัน

กรมการข้าว

กรกฎาคม 2568

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 บทสรุปผู้บริหาร	1
บทที่ 2 ความเป็นมาและหลักการจัดทำแผน	9
บทที่ 3 ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ	18
บทที่ 4 แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)	
4.1 แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)	45
4.2 ความเชื่อมโยงกับแผนระดับ 1 แผนระดับ 2 และแผนระดับ 3	59
บทที่ 5 แผนงาน/โครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการ พ.ศ. 2566 - 2570	
5.1 วงเงินงบประมาณของแผน ทุกงบรายจ่าย	64
5.2 แผนงานโครงการ ภายใต้แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)	65
ภาคผนวก	79

บทที่ 1
บทสรุปผู้บริหาร

แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าวเป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนภารกิจของกรมการข้าวไปสู่ การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และนำไปใช้ในการติดตามและประเมินผลโครงการสำคัญของกรมการข้าว ตลอดจนผู้บริหารสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อมุ่งสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายระดับชาติ

แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ได้มีการปรับปรุงสาระสำคัญของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นการพัฒนา และมีการปรับปรุงเพิ่มเติมตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายให้สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) และแผนปฏิบัติราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) รวมทั้งปรับปรุงรายละเอียดแนวทางการพัฒนาและแผนงานโครงการให้มี ความสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาภาคเกษตรของประเทศ สรุปสาระสำคัญของแผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประกอบด้วย ดังนี้

1. วิสัยทัศน์/พันธกิจของกรมการข้าว

วิสัยทัศน์ “กรมการข้าวเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม การผลิตข้าวยั่งยืนชาวนามีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี ในปี 2570”

พันธกิจ

1. พัฒนาศักยภาพชาวนาและองค์กรชาวนา ให้มีความเข้มแข็ง ยั่งยืน และมีรายได้เพียงพอกับ การดำรงชีพ
2. วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการผลิต การแปรรูป และผลิตภัณฑ์ข้าว ให้ตรงกับความต้องการของตลาด
3. ยกระดับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีให้เพียงพอต่อความต้องการของชาวนา
4. วางแผนการผลิตตามหลักการ “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” ส่งเสริมสนับสนุนเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว ให้ได้คุณภาพมาตรฐานการแปรรูป และเพิ่มมูลค่า ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การลดต้นทุน และส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
5. พัฒนาองค์กร และบุคลากร สู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม รองรับการเปลี่ยนแปลง

2. เป้าประสงค์/ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. ชาวนามีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ	1. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาอาชีพจังหวัดชายแดนใต้ มีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 5
2. ชาวนาและองค์กรชาวนาได้รับการพัฒนาศักยภาพให้มีความเข้มแข็ง นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการด้านข้าว เพื่อยกระดับรายได้และสร้างความสามารถ	1. มูลค่าผลผลิตข้าวหอมมะลิ และอื่น ๆ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 (เฉลี่ยร้อยละ) 2. มูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเกษตรอินทรีย์ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 (เฉลี่ยร้อยละ) 3. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 (เฉลี่ยร้อยละ) 4. มูลค่าผลผลิตของฟาร์ม/แปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 5. ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์ม/แปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิตข้าว เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 (เฉลี่ยร้อยละ) 6. มูลค่าผลผลิตของสินค้าข้าว เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 (เฉลี่ยร้อยละ) 7. รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 (เฉลี่ยร้อยละ)
3. เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานราก	1. เกษตรกรเป้าหมายที่น้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติและได้ผลจริงไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 2. เกษตรกรสูงวัยที่ผ่านการอบรมด้านการประกอบอาชีพและนำไปปฏิบัติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 3. เกษตรกรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ จำนวน 300,000 ราย
4. การบริหารจัดการภาครัฐมีประสิทธิภาพประสิทธิผล	1. ระดับ Digital Government Maturity Model (Gartner) ระดับ 3 2. กรมการข้าวผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA (85 คะแนนขึ้นไป) ร้อยละ 100 3. สัดส่วนงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์เทียบกับงานวิจัยที่แล้วเสร็จ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30

3. ประเด็นการพัฒนา ประกอบด้วย 5 ประเด็น 21 แนวทางการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร

เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้มีรายได้เพิ่มขึ้น	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาอาชีพจังหวัดชายแดนภาคใต้มีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

แนวทางการพัฒนา

1) ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตร เน้นการป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตรในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้

2) ส่งเสริมการประกอบอาชีพด้านการเกษตรในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชา มาใช้เป็นกรอบแนวทางในการส่งเสริม การประกอบอาชีพด้านการเกษตรในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ฟื้นฟูนาร้างเพื่อการปลูกข้าว รักษาและขยายพื้นที่นาข้าว ส่งเสริมการปลูกข้าว การอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมือง การเพิ่มมูลค่า และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวในพื้นที่เหมาะสม (Zoning)

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร

เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	1. มูลค่าผลผลิตข้าวหอมมะลิ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี
2. สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	2. มูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเกษตรอินทรีย์ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ต่อปี
3. สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่า เพิ่มขึ้น	3. มูลค่าวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตพลังงานทดแทน (มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน) มูลค่าสมุนไพรและเครื่องเทศ แมลงเศรษฐกิจ และสินค้าเกษตรจากฐานชีวภาพ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
4. สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น	4. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป ได้แก่ อาหาร เครื่องดื่ม ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ เครื่องหนังและผลิตภัณฑ์ ยางและผลิตภัณฑ์ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี
5. สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ ที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	5. มูลค่าผลผลิตของฟาร์ม/แปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ทั้งพืช ปศุสัตว์ ประมง เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี
6. ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์ม/แปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น	6. ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์ม/แปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ทั้งพืชปศุสัตว์ ประมง เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ต่อปี
7. ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น	7. มูลค่าผลผลิตของสินค้าเกษตรข้าวเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ต่อปี
8. รายได้จากการท่องเที่ยว เชิงเกษตรเพิ่มขึ้น	8. รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 ต่อปี

แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมการผลิตข้าวอัตลักษณ์พื้นถิ่น "เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น" ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ข้าวตลาดเฉพาะ ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและนวัตกรรม สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น การสร้างความเข้มแข็ง ของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาอัตลักษณ์พื้นถิ่น

2) ส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย "เกษตรปลอดภัย" สนับสนุนการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ที่มีคุณภาพและเหมาะสม การจัดการพื้นที่ สภาพดินและน้ำที่เหมาะสม พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งการเพิ่มผลิตภาพแรงงาน วางแผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพ สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ยกระดับมาตรฐานและระบบการรับรองความปลอดภัยในระดับต่าง ๆ ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานข้าวปลอดภัย (GAP) มาตรฐานข้าวอินทรีย์ (Organic Thailand) มาตรฐานเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed) มาตรฐานโรงสี (GMP) มาตรฐานสินค้าข้าว (Q Product) เครื่องหมายข้าวพันธุ์แท้ รวมถึงการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

3) ส่งเสริมการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีชีวภาพ "เกษตรชีวภาพ" สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพทางการเกษตรเพื่อนำไปสู่การผลิตและขยายผล เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ส่งเสริมการวิจัยพัฒนา องค์ความรู้และประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เพื่อการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพเชื่อมโยงไปสู่อุตสาหกรรมต่อเนื่อง พัฒนาทรัพยากรพันธุกรรมข้าวเพื่อความมั่นคง การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และจัดตั้ง ศูนย์อนุรักษ์พันธุกรรม อนุรักษ์ ฟื้นฟู และประเมินคุณค่าทรัพยากรพันธุกรรมข้าวปลูก ทรัพยากรข้าวป่า ทรัพยากรพันธุกรรมข้าว

4) ส่งเสริมการแปรรูปข้าว "เกษตรแปรรูป" สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าข้าวขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะและผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาด และผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ ตลอดจนให้ความสำคัญ กับตราสินค้าข้าวและปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ส่งเสริมการใช้วัตถุดิบและผลิตผลข้าว เพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

5) ส่งเสริมการผลิตข้าวโดยใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะ “เกษตรอัจฉริยะ” ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาพันธุ์ข้าว ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ทางการเกษตร รวมถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมการพัฒนา การผลิตข้าวแห่งอนาคต เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว ทั้งเชิงปริมาณ คุณภาพ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาศักยภาพเกษตรกร/ชาวนา ให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร เทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อวางแผน การผลิตข้าว และพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกร/ชาวนาอัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งส่งเสริมการทำระบบทำนาอัจฉริยะ

6) การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ให้ความสำคัญกับมาตรการสนับสนุนที่จะช่วยให้การสร้างมูลค่าในการผลิตข้าวให้ดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิตต่อไร่ ในแต่ละสินค้าข้าว ส่งเสริมการทำนาแบบแปลงใหญ่ พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้าข้าวสู่มาตรฐานระดับสากล การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร/ชาวนา วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สนับสนุนการผลิตข้าว การปรับปรุงข้าวพันธุ์ใหม่ พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ข้าว พัฒนาระบบการผลิตและการกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวให้เพียงพอกับความต้องการ

7) ท่องเที่ยวเกษตรเชิงสร้างสรรค์/วัฒนธรรม “เกษตรวิถีข้าว วิถีไทย” สร้างเสริมนาข้าว หรือสนับสนุนการสร้างแหล่งท่องเที่ยว และสร้างค่านิยม วิถีข้าว วิถีไทย สร้างสรรค์คุณค่าสินค้าข้าว และบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น

8) การสร้างความเข้มแข็งของชาวนาและองค์กรชาวนา (ศูนย์ข้าวชุมชน วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่ก้าวทันและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างมูลค่าให้กับสินค้าเกษตรและบริการ การขยายช่องทางการตลาด การสร้างตราสินค้าให้เป็นที่ยอมรับและการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร

เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. เกษตรกรเป้าหมายได้รับการพัฒนา ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	1. เกษตรกรเป้าหมายที่น้อมนำแนวพระราชดำริ ไปปฏิบัติและได้ผลจริง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
2. เกษตรกรสูงวัยมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	2. เกษตรกรสูงวัยที่ผ่านการอบรมด้านการประกอบอาชีพ และนำไปปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3. ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น	3. เกษตรกรได้รับการพัฒนาอาชีพ 300,000 ราย

แนวทางการพัฒนา

1) การเสริมสร้างทุนทางสังคม ส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พัฒนาพื้นที่โครงการหลวง ส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร โดยอบรม ให้ความรู้ ถ่ายทอดเทคโนโลยี สร้างทายาทชาวนา

2) การรองรับสังคมเกษตรสูงวัยเชิงรุก เพิ่มบทบาททางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร/ชาวนาผู้สูงอายุ ส่งเสริมการนำความรู้ ประสบการณ์ และภูมิปัญญาที่สั่งสมมาตลอดช่วงชีวิตของชาวนาผู้สูงอายุมาถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลัง

3) การยกระดับศักยภาพของเกษตรกรรายย่อยให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ ด้วยการเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานราก โดยเฉพาะชาวนารายย่อยให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเอง ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อ

4) การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก สนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
ลดการเผาในพื้นที่เกษตร	ลดการเผาในพื้นที่เกษตร จำนวน 1,470,000 ไร่

แนวทางการพัฒนา

บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน นำเทคโนโลยีการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกมาประยุกต์ใช้ในการผลิตข้าว และเพื่อขยายผลไปในกลุ่มเกษตรกรลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร

เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลสารสนเทศภาคเกษตรไปใช้ประโยชน์	1. ระดับ Digital Government Maturity Model (Gartner) ระดับ 3
2. หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว 3. บุคลากรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	2. หน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA (85 คะแนนขึ้นไป) ร้อยละ 100
4. งานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์	4. สัดส่วนงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์เทียบกับงานวิจัยที่แล้วเสร็จ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30

แนวทางการพัฒนา

1) การพัฒนาบริการประชาชน พัฒนารูปแบบการให้บริการภาครัฐ เพื่ออำนวยความสะดวก ในการให้บริการประชาชนให้มีความสะดวก รวดเร็ว และครบวงจร รวมทั้งนำเทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการประชาชน

2) การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ พัฒนาหน่วยงานภาครัฐให้เป็นภาครัฐทันสมัย เปิดกว้าง เป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง กำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ยืดหยุ่น คล่องตัว กระชับ ทันสมัย

3) การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ เพื่อให้บุคลากรภาครัฐเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรม มีจริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มีภาวะผู้นำ และมีความรู้ความสามารถในการทำงาน

4) การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต

5) การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในภาคการเกษตรเป้าหมายของประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และองค์ความรู้พื้นฐาน รวมถึงปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เพื่อยกระดับรายได้ ลดรายจ่าย และลดปัจจัยเสี่ยงในการทำการเกษตรให้กับเกษตรกร

บทที่ 2
ความเป็นมาและหลักการจัดทำแผน

1.1 ความเป็นมา

ตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 กำหนดให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 - 2580 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2561 ซึ่งแนวทางการจัดทำแผนเป็น 3 ระดับ โดยระดับที่ 1 มีเฉพาะยุทธศาสตร์ชาติเท่านั้น ระดับที่ 2 ประกอบด้วย แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) และแผนความมั่นคง และระดับที่ 3 ให้ใช้ชื่อว่า “แผนปฏิบัติการด้าน ... ระยะที่ ...(พ.ศ. .... - ....)” เว้นแต่ได้มีการระบุชื่อแผนไว้ในกฎหมายก่อนที่จะมีมติ ครม. วันที่ 4 ธันวาคม 2560 เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง มติคณะรัฐมนตรี เป็นต้น

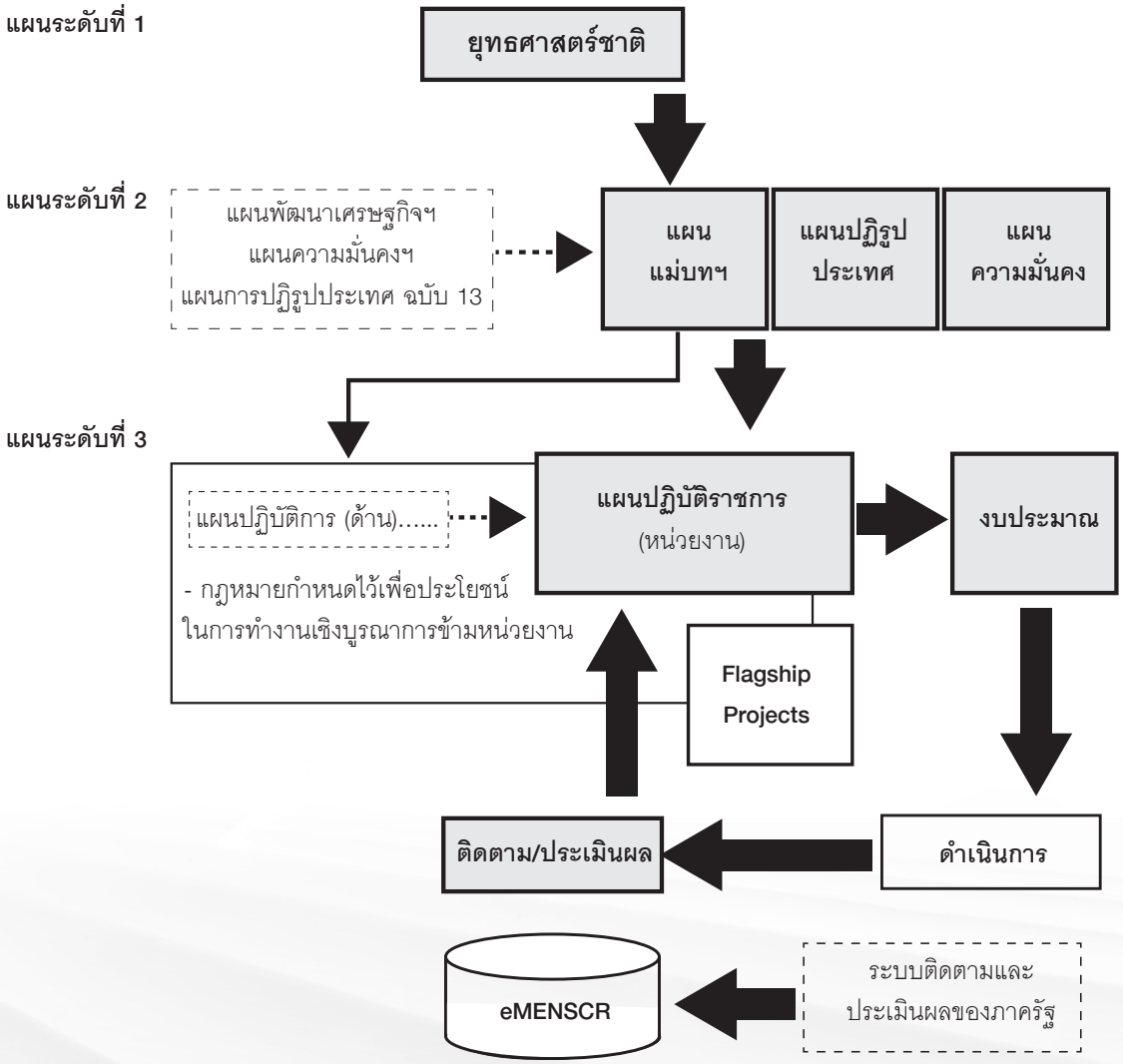

ภาพที่ 1 กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ

ที่มา: ยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตุลาคม 2563

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการให้สอดคล้องกับการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภาและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564 ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ โดยยึดแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย 4 แนวทาง คือ 1) การมองเป้าหมายร่วมกัน 2) การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า ที่ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อยและจัดทำข้อเสนอโครงการสำคัญ 3) การจัดลำดับความสำคัญ ของข้อเสนอโครงการ และ 4) การจัดทำแผนปฏิบัติราชการ โดยกรมการข้าวได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 - 2570 และประกาศใช้เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2565

ต่อมาคณะรัฐมนตรี ในคราวประชุม เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2566 ได้มีมติเห็นชอบแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 6566 - 6580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2566 เพื่อให้ทุกหน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบในการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้พิจารณาแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการเกษตรพบว่า มีการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ระดับประเด็นและแผนย่อย ซึ่งส่งผลกระทบต่อแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. 2566 - 2570) ดังนั้น เพื่อให้แผนปฏิบัติราชการฯ ดังกล่าว สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและสามารถขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) จึงได้มีการทบทวนและปรับปรุงแผนปฏิบัติราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) และได้มีการประกาศใช้เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2567

ดังนั้น กรมการข้าวในฐานะหน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้ดำเนินการทบทวนแผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) และแผนปฏิบัติราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

1.2 กระบวนการทบทวนแผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

คณะทำงานจัดทำแผนงานโครงการและงบประมาณของกรมการข้าว ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2568 เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2568 ได้พิจารณาทบทวนแผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าวระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และมีมติมอบหมายสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าวไปปรับปรุงแผนปฏิบัติราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ตามข้อหารือของที่ประชุม เพื่อเสนออธิบดีกรมการข้าวพิจารณาอนุมัติและนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป รวมทั้งมอบหมายทุกหน่วยงานไปปรับปรุงตัวชี้วัดตามข้อเสนอสำหรับการจัดทำโครงการ โดยมีผลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 และใช้เป็นแนวทางการส่งคำของบประมาณปี พ.ศ. 2569

1.3 การประเมินสถานการณ์ของกรมการข้าว และปัญหาพัฒนาการผลิตข้าวและชาวนา

1.3.1 การประเมินสถานการณ์ของกรมการข้าว

การประเมินสถานการณ์และแนวโน้มภายใน (จุดอ่อน และจุดแข็ง) ของกรมการข้าวโดยใช้เครื่องมือ McKinsey 7-S ในการวิเคราะห์สรุปได้ ดังนี้

จุดแข็ง (Strength: S) ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้

ด้านกลยุทธ์ขององค์กร (Strategy)

1) เป็นองค์กรที่มีศูนย์วิจัยข้าวและศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดำเนินการวิจัย พัฒนา และผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกระจายอยู่ทั่วประเทศ สามารถสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจกรมการข้าวได้อย่างดี

2) เป็นองค์กรที่มีการอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรมข้าวที่มีความหลากหลายพร้อมจะนำไปใช้ประโยชน์ได้

3) เป็นองค์กรที่มีการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย คือ ข้าวอินทรีย์ และข้าว GAP

ด้านค่านิยม วัฒนธรรมองค์กร (Shared Value)

1) บุคลากรกรมการข้าวมีความรับผิดชอบต่อสังคม ยึดมั่นคุณธรรม ทำในสิ่งที่ถูกต้อง และมีความน่าเชื่อถือในความสามารถด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว และการวิจัยและพัฒนาข้าว

ด้านโครงสร้าง (Structure)

1) เป็นองค์กรที่กฎหมายให้อำนาจและกำหนดหน้าที่ไว้ชัดเจน โดยเฉพาะเป็นหน่วยงานหลักในการศึกษาวิจัยพัฒนาที่เป็นศูนย์กลางความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศด้านข้าว การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและส่งเสริมการผลิตข้าวและพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว

ด้านทักษะ (Skills)

1) เป็นองค์กรที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวมีคุณภาพ มีระบบการตรวจสอบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเป็นที่ยอมรับ และมีระบบเครือข่ายการผลิตและกระจายเมล็ดข้าวพันธุ์ดีไปสู่ชาวนาอย่างทั่วถึง

2) เป็นองค์กรที่มีบุคลากรมีความรู้ความชำนาญด้านการวิจัยและพัฒนาข้าว และด้านการส่งเสริมการผลิตข้าว มีการสะสมองค์ความรู้และผลงานเรื่องข้าวมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ด้านบุคลากร (Staff)

1) บุคลากรมีความสามารถ เสียสละ เข้าถึง และเป็นที่ยอมรับของชาวนา

ด้านระบบงาน (System)

1) มีเครือข่ายการทำงานด้านข้าวครอบคลุมในทุกพื้นที่

ลักษณะการทำงาน (Style)

1) บุคลากรกรมการข้าวมีความพร้อมในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

2) มีการมอบหมายการปฏิบัติงานชัดเจน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

จุดอ่อน ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

ด้านกลยุทธ์ขององค์กร (Strategy)

1) การบูรณาการการทำงานร่วมกันในหน่วยงานยังไม่สามารถดำเนินการได้มากนัก

2) การสื่อสารและทำความเข้าใจนโยบายการดำเนินงานไปยังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากหน่วยงานในสังกัดมีภารกิจมาก

3) การบริหารงานยังเป็นแบบตั้งรับ เนื่องจากมีภารกิจมาก และยังไม่ได้ใช้ยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานและนำองค์กร

4) ยังมีการกลั่นกรอง ประมวล วิเคราะห์ ข้อเสนอแผนงาน/โครงการ การถ่ายทอดแผนปฏิบัติงานแผนยุทธศาสตร์น้อยและไม่จริงจัง ทำให้มีแผนงาน/โครงการจำนวนมากและไม่มีประสิทธิภาพมากพอ

5) การติดตามและประเมินผลนโยบายและโครงการสำคัญยังไม่ชัดเจนและไม่เป็นรูปธรรม ทำให้ไม่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุง/พัฒนางานได้

6) การบริหารจัดการงบประมาณประจำปีไม่สอดคล้องกับฤดูการผลิตข้าว

ด้านค่านิยม วัฒนธรรมองค์กร (Shared Value)

1) บุคลากรกรมการข้าวส่วนใหญ่เคยชินต่อการรับคำสั่งทำงานเชิงรับ ยึดติดกับรูปแบบเดิม และขาดการริเริ่มในการพัฒนางาน

ด้านโครงสร้าง (Structure)

1) โครงสร้างและอัตรากำลังไม่รองรับกับภารกิจด้านการส่งเสริมการผลิตข้าวที่เพิ่มมากขึ้น ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวและศูนย์วิจัยข้าวที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคยังมีไม่ครบทุกจังหวัด

2) ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวและศูนย์วิจัยข้าวไม่ได้เป็นหัวหน้าหน่วยงานในระดับจังหวัด เป็นเพียงนักวิชาการและอัตรากำลังน้อย

3) อุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือในการวิจัยและพัฒนา การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศมีไม่เพียงพอ และไม่ทันสมัย

ด้านบุคลากร (Staff)

1) บุคลากรกรมการข้าวขาดแรงจูงใจ และแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานและพัฒนางาน

2) บุคลากรส่วนใหญ่มีอายุมาก และขาดความต่อเนื่องในการบรรจุข้าราชการใหม่มาทดแทนได้ทันเวลา โดยเฉพาะนักวิจัยและพัฒนาข้าวต้องมีระยะเวลาการสะสมองค์ความรู้

3) บุคลากรในพื้นที่ (ส่วนภูมิภาค) มีจำนวนน้อยและมีภารกิจงานนโยบายจำนวนมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก เช่น งานวิจัยและพัฒนาข้าว

ด้านระบบงาน (System)

1) การวางระบบการทำงานยังไม่ชัดเจน

2) ไม่มีข้อมูลสารสนเทศที่สนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงาน

3) ขาดการทบทวนพิจารณาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาระบบกระบวนงานต่าง ๆ ของกรมการข้าว และขาดการประสานงานที่ดีกับหน่วยงานในพื้นที่ที่เป็นเครือข่ายการดำเนินงานร่วมกันในพื้นที่เนื่องจากกรมการข้าวไม่มีหน่วยงานระดับอำเภอ

ด้านลักษณะการทำงาน (Style)

1) การมอบหมายงานนโยบายของกรมการข้าวไม่สอดคล้องกับความรู้ความสามารถของบุคลากรกรมการข้าว โดยเฉพาะนักวิจัยข้าว

แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566-2570 ที่มีผลกระทบกรมการข้าว สรุปประเด็นปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของกรมการข้าว ดังนี้

โอกาส (Opportunity) ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

ด้านปัจจัยด้านการเมืองและความมั่นคง

1) รัฐบาลมีนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาการพัฒนา แก้ปัญหาการผลิตและการตลาดข้าว ราคาข้าว และความเป็นอยู่ของชาวนา เช่น โครงการรับจำนำข้าวเปลือกและโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว

2) ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของประเทศ เน้นการดูแลเกษตรกรให้มีรายได้ที่เหมาะสม ใช้กลไกการตลาดดูแลการผลิตข้าว และให้ความสำคัญกับการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาข้าว การเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการพัฒนาชาวนารุ่นใหม่ให้เป็น Smart Farmer

ด้านปัจจัยด้านสังคม

1) ประชากรโลกเพิ่มขึ้นส่งผลให้ความต้องการบริโภคอาหารเพิ่มขึ้น

2) ชาวนามีองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพทำนาได้

ด้านปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

1) การขยายตัวของการท่องเที่ยวทำให้มีนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้มีการบริโภคข้าวมากขึ้น

ด้านปัจจัยด้านเทคโนโลยี

1) มีการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สามารถใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าสินค้าข้าว และมีเครื่องจักรในการผลิตข้าวที่มีราคาถูกลง สามารถทดแทนแรงงานในการผลิตข้าวได้

ด้านปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

1) แนวโน้มผู้บริโภคให้ความสำคัญกับการรักษาสุขภาพ จึงต้องการบริโภคอาหารปลอดภัย มีคุณภาพ สินค้าปลอดภัย สินค้าเกษตรอินทรีย์

2) ประเทศไทยมีสภาพภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมและมีความหลากหลายทางชีวภาพต่อการปลูกข้าว

3) นโยบายให้ความสำคัญกับด้านสิ่งแวดล้อมในการผลิต ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) สนับสนุนการสร้างความมั่นคงด้านอาหาร

4) กระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจสีเขียวทำให้เกิดการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการผลิตโดยยึดหลัก Zero-Waste

ด้านปัจจัยด้านกฎหมาย

1) รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงกฎหมายในการปฏิรูปภาคการเกษตร และช่วยเหลือชาวนา

อุปสรรค (Threat: T) ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

ด้านปัจจัยด้านการเมืองและความมั่นคง

1) การเปลี่ยนแปลงของนโยบายทางการเมืองในการบริหารจัดการข้าวทำให้เกิดความยุ่งยากในการปฏิบัติงาน

2) ขาดการบูรณาการทำงานด้านข้าวและชาวนาอย่างจริงจัง ถึงแม้จะมีส่วนราชการ เอกชน มหาวิทยาลัย ผู้ประกอบการ และองค์กรเกี่ยวกับชาวนาหลายองค์กร ซึ่งคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทนด้านธุรกิจเป็นสำคัญ

3) ชาวนาภาคกลางและภาคเหนือตอนล่างมีการปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง ทำให้ขาดสมดุลของระบบนิเวศ ผลผลิตข้าวมีคุณภาพต่ำ ชาวนายังปลูกข้าวในพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าว

ด้านปัจจัยด้านสังคม

1) ชาวนามีจำนวนมาก 4.7 ล้านครัวเรือน และเป็นกลุ่มที่มีโอกาสน้อยกว่ากลุ่มบุคคลอื่น ๆ หรือกลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ เช่น ชาวสวนยาง ประมง ปศุสัตว์ ทำให้การทำงานกับชาวนาจะยากกว่า

2) การรวมกลุ่มของชาวนาและการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งยังมีน้อย และการขาดองค์ความรู้ในการบริหารจัดการ

3) รัฐบาลไม่เปิดโอกาสให้ปรับโครงสร้างหน่วยงาน และการเพิ่มอัตรากำลังอย่างจริงจัง

ด้านปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

1) อาชีพชาวนามีผลตอบแทนน้อย ไม่มีผู้สืบทอดอาชีพการทำนา และขาดแคลนในการทำนาในอนาคต

2) ประเทศคู่แข่งสินค้าข้าวในต่างประเทศให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาข้าวและมีการลงทุน และการให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าของไทย

3) ข้าวไทยมีราคาสูงเมื่อเทียบกับข้าวของประเทศคู่แข่ง

ด้านปัจจัยด้านเทคโนโลยี

1) ชาวนาขาดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

2) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทำให้เกิดภัยธรรมชาติที่รุนแรงและการระบาดของโรคแมลงศัตรูข้าว สร้างความเสียหายต่อการเพาะปลูกข้าว

3) พื้นที่การทำนาส่วนใหญ่อยู่ในเขตนาน้ำฝนต้องอาศัยน้ำฝนในการปลูกข้าว ระบบชลประทานไม่ครอบคลุมส่งผลให้ผลผลิตข้าวตกต่ำลงทุกปี

4) การเกิดภัยธรรมชาติ ฝนทิ้งช่วง ฝนแล้ง และอุทกภัย และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีผลการต่อการทำนาของชาวนา

ด้านปัจจัยด้านกฎหมาย

1) ไม่มีกฎหมายที่ควบคุมกำกับดูแลการพัฒนาการผลิตข้าวและการพัฒนาชาวนาโดยตรง

1.3.2 ปัญหาพัฒนาการผลิตข้าวและชาวนา

1. ชาวนาและองค์กรชาวนาส่วนมากยังไม่เข้มแข็ง

1.1 ชาวนาขาดการรวมกลุ่ม การสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งยังน้อย องค์กรชาวนายังไม่เป็นเอกภาพ ชาวนาขาดการบริหารจัดการที่ดี และความร่วมมือในการดำเนินงานของชุมชน

1.2 ชาวนาส่วนใหญ่มีขีดความสามารถต่ำ ชาวนาส่วนใหญ่มีอายุมาก ระดับการศึกษาต่ำ อายุเฉลี่ย 56 ปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 80 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา อีกทั้งยังขาดความรู้และทักษะการบริหารจัดการ การเงินและบัญชี การค้า และการตลาด

1.3 ชาวนาส่วนใหญ่อยู่ในระดับยากจน ชาวนามีหนี้สินมาก ชาวนามีจำนวนมากกว่า 4.5 ล้านครัวเรือนที่มีฐานะยากจน มีหนี้สินมาก ต้องลงทุนซื้อปัจจัยการผลิตที่มีราคาสูงขึ้นและใช้หนี้จากการใช้จ่ายในครัวเรือนมีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย ส่งผลให้เกิดการกู้ยืมทำให้ชาวนาตกอยู่ในภาวะมีหนี้สินมาก

1.4 ชาวนายังขาดผู้สืบทอดอาชีพทำนา อาชีพชาวนามีผลตอบแทนน้อย มีรายได้ต่ำไม่มีศักดิ์ศรี ขาดสวัสดิการ ทำให้ไม่มีแรงจูงใจที่จะสืบทอดอาชีพทำนา

2. การผลิตข้าวยังมีประสิทธิภาพต่ำ

2.1 ต้นทุนการผลิตสูง ชาวนามีต้นทุนการผลิตข้าวในส่วนของค่าแรงงาน ค่าปุ๋ยเคมีค่าสารเคมี ค่าเมล็ดพันธุ์ และค่าเช่าที่นา ในสัดส่วนที่สูง

2.2 ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ผลผลิตข้าวต่อไร่ของประเทศไทยต่ำกว่าประเทศคู่แข่ง

2.3 ขาดเสถียรภาพการผลิต มีความเสี่ยงสูง การผลิตข้าวมีความเสี่ยงจากการประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ ฝนทิ้งช่วง ฝนแล้ง และอุทกภัย

2.4 ชนิดข้าวและปริมาณการผลิตยังไม่สอดคล้องกับความต้องการตลาด พื้นที่การปลูกข้าวมากผลผลิตได้ไม่คุ้มค่า

2.5 ขาดการเชื่อมโยงตลาดที่แน่นอน และราคาข้าวเปลือกมีความผันผวนสูง การเชื่อมโยงตลาดระหว่างชาวนากับผู้ประกอบการยังมีน้อย ราคาข้าวเปลือกมีความผันผวนสูง ทำให้ชาวนาไม่มีแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

3. ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวตลอดห่วงโซ่คุณค่า

3.1 การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวยังไม่ได้มีการพัฒนาตลอดห่วงโซ่คุณค่ากระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวยังขาดการพัฒนาอย่างเป็นระบบตั้งแต่การผลิตวัตถุดิบ การพัฒนาจากวัตถุดิบไปเป็นผลิตภัณฑ์จนถึงการจำหน่าย ทำให้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวไม่ประสบความสำเร็จ

3.2 ผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวที่มีมูลค่าสูงยังมีจำนวนน้อย และขาดการส่งเสริมสนับสนุนในเชิงธุรกิจ ผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวที่มีอยู่ในปัจจุบันถึงแม้จะมีจำนวนมากแต่ก็มีมูลค่าไม่สูง และขาดการต่อยอดเชิงพาณิชย์และอุตสาหกรรม รวมทั้งผลิตภัณฑ์ข้าวที่มีมูลค่าสูงก็ยังมีจำนวนน้อย ขาดการส่งเสริมสนับสนุนในเชิงธุรกิจ

3.3 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวยังขาดการสนับสนุนและผลักดันอย่างจริงจัง หลายหน่วยงานยังขาดแคลนบุคลากร เครื่องมืออุปกรณ์ และงบประมาณในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว รวมทั้งยังขาดการสนับสนุนและผลักดันการพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวอย่างจริงจัง

3.4 กลุ่มชาวนายังขาดศักยภาพในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าวไปสู่เชิงพาณิชย์และอุตสาหกรรม กลุ่มชาวนายังขาดศักยภาพในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าวทั้งในด้านองค์ความรู้ เครื่องมือ อุปกรณ์ เงินทุน และการบริหารจัดการ ไปสู่เชิงพาณิชย์และอุตสาหกรรม

4. นวัตกรรมการพัฒนาข้าวยังมีน้อย

4.1 การปรับปรุงพันธุ์ข้าวยังไม่ตอบสนองความต้องการของตลาดที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งอุตสาหกรรมแปรรูปที่หลากหลาย การปรับปรุงพันธุ์ข้าวต้องใช้ระยะเวลาค่อนข้างนานอย่างน้อย 8 ปี ขณะที่ปัจจุบันความต้องการของตลาดและผู้บริโภคข้าวมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การออกพันธุ์ข้าวอาจไม่ทันต่อความต้องการ รวมทั้งอุตสาหกรรมหลายประเภทมีความต้องการพันธุ์ข้าวที่จำเพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ฐานพันธุกรรมข้าวของไทยมีลักษณะคล้ายกันมาก ต้องการพันธุกรรมข้าวที่มีความหลากหลายจากต่างประเทศมาใช้ในการปรับปรุงพันธุ์ข้าว

4.2 การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตข้าวยังไม่สามารถทำได้อย่างครอบคลุมทุกพื้นที่ เนื่องจากสภาพภูมินิเวศน์พื้นที่ปลูกข้าวของประเทศไทยมีความหลากหลายมาก ทำให้การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตข้าว ซึ่งมีบุคลากรและงบประมาณจำกัดไม่สามารถไปดำเนินการได้ครอบคลุมทุกพื้นที่

4.3 การวิจัยและพัฒนาข้าวบางสาขายังมีน้อยไม่ต่อเนื่อง และยังขาดแคลนบุคลากรสาขาวิจัยที่ยังมีน้อยและไม่ต่อเนื่อง เช่น สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ สาขาเครื่องจักรกลการเกษตรสาขาอุตสาหกรรมเกษตรและการแปรรูป สาขาการตลาด สาขาเศรษฐศาสตร์และสังคม รวมทั้งบุคลากรการวิจัยและพัฒนาข้าวในบางสาขามีไม่เพียงพอ เช่น สาขาการปรับปรุงพันธุ์พืช สาขาสรีรวิทยาพืช สาขาเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวพืช สาขาวิศวกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร สาขาอุตสาหกรรมเกษตรและการแปรรูป สาขาการตลาด สาขาเศรษฐศาสตร์ และสังคม

4.4 การวิจัยและพัฒนาข้าวขาดการบูรณาการทำงานอย่างจริงจัง มีหน่วยงานในการวิจัยและพัฒนาข้าวหลายหน่วยงาน แต่ขาดการบูรณาการการทำงานอย่างจริงจัง โดยเฉพาะขาดการนำเอาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนมาร่วมให้ข้อมูล ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ในการหาโจทย์วิจัย

4.5 งบประมาณในการวิจัยและพัฒนาข้าวได้รับการสนับสนุนน้อยมาก การวิจัยและพัฒนาข้าวได้รับการสนับสนุนในแต่ละปีน้อยมากปีละไม่เกิน 200 ล้านบาท และมีแนวโน้มน้อยลงทุกปี

บทที่ 3
ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ

กรมการข้าวได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) โดยมีความสอดคล้องกับนโยบายระดับโลกและนโยบายระดับประเทศ ได้แก่ แผนระดับที่ 1 คือ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 คือ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนความมั่นคง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 และแผนระดับที่ 3 คือ นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 5 ด้าน แผนยุทธศาสตร์ข้าวไทย ปี 2563 - 2567 แผนปฏิบัติราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี ปี 2566 – 2570 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

นโยบายและยุทธศาสตร์ระดับโลก

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

องค์การสหประชาชาติ ได้จัดทำวาระการพัฒนาภายหลังปี ค.ศ. 2015 (post-2015 development agenda) มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งขจัดความยากจนในทุกมิติและทุกรูปแบบ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นกรอบกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกในอีก 15 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2559 - 2573) ซึ่งครอบคลุม 3 เสาหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงความเชื่อมโยงระหว่างมิติต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 17 เป้าหมาย 169 เป้าประสงค์ เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 9 เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ 1 ยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่ **เป้าหมายที่ 2 ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน (หลัก)** เป้าหมายที่ 3 สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย เป้าหมายที่ 6 สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและที่บริโภคยั่งยืน เป้าหมายที่ 13 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบที่เกิดขึ้น เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเลและทรัพยากรทางทะเล เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป้าหมายที่ 15 ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

นโยบายและยุทธศาสตร์ระดับประเทศ (ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ)

1. แผนระดับที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2561 มีสาระสำคัญ ดังนี้ ทิศทางและเป้าหมาย วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อสนองตอบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคงและยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ เป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชน มีความสุข เศรษฐกิจ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงในเอกราช และอธิปไตย มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศในทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการของประเทศได้รับการพัฒนายกระดับไปสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนากลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ที่จะสร้างและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ เพื่อยกระดับฐานรายได้ของประชาชนในภาพรวมและกระจายผลประโยชน์ไปสู่ภาคส่วนต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม คนไทยได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี เก่ง มีวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม และมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ สามารถ “รู้รับปรับใช้” เทคโนโลยีใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐาน ระบบสวัสดิการและกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลัง ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- **ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง** มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือเทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ ในปัจจุบันและที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชนประชาสังคมและองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ

• **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน** มีเป้าหมายการพัฒนา ที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติบนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ 1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่น ทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดรับกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ 2) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคตผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ 3) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่

• **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์** มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทย มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สามและอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น

• **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม** มีเป้าหมาย การพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อนโดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำ เพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง

• **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมาภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน

• **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ** มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัยและพร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1, 2, 4, 5 และ 6 และมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับกรมการข้าว 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1, 2, 4, 5 และ 6

2. แผนระดับที่ 2

ประกอบด้วย 3 แผน ได้แก่ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนความมั่นคง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ดังนี้

2.1 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่าง ๆ ในลักษณะที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินการ ที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติภายในปี 2580 โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติมีทั้งหมด 23 ฉบับ เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 15 ฉบับ ได้แก่ **1) ความมั่นคง** 2) ด้านต่างประเทศ **3) การเกษตร (หลัก)** 4) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต 5) การท่องเที่ยว 6) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ 7) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล 8) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 9) เขตเศรษฐกิจพิเศษ 10) การเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม 11) พัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต 12) การพัฒนาการเรียนรู้ 13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขสภาวะที่ดี 14) ศักยภาพการกีฬา **15) พลังทางสังคม 16) เศรษฐกิจฐานราก** 17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม 1**8) การเติบโตอย่างยั่งยืน** 19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ **20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ** 21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ 22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ **23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม**

มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 15 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22 และ 23 และมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับกรมการข้าว 7 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1, 3, 15, 16, 18, 20 และ 23 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประเด็นที่ 1 แผนแม่บทประเด็นความมั่นคง เป็นการดำเนินการเพื่อทำให้ประเทศชาติมั่นคง (ในทุกมิติ) อย่างยั่งยืน ประชาชนอยู่ดี กินดี มีความสุข กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ และมีการบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่ 3 แผนแม่บทประเด็นการเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพ มาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ในการผลิตและการจัดการฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศ ของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนาการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย 6 แผนย่อย ดังนี้ 1) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น 2) เกษตรปลอดภัย 3) เกษตรชีวภาพ 4) เกษตรแปรรูป 5) เกษตรอัจฉริยะ และ 6) การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

ประเด็นที่ 15 แผนแม่บทประเด็นการเสริมสร้างพลังทางสังคม มุ่งเน้นให้ประเทศไทยมีความเท่าเทียม และเสมอภาคในสังคม ผ่านการมีส่วนร่วมจากประชากรทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย และภาคีต่าง ๆ ในทุกระดับ

ประเด็นที่ 16 แผนแม่บทประเด็นเศรษฐกิจฐานราก มุ่งเน้นสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อให้การเติบโตของประเทศเป็นการเติบโต ที่ยั่งยืนผ่านการส่งเสริมเศรษฐกิจ ระดับชุมชนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพในการแข่งขัน สามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งจะช่วยก่อให้เกิดการยกระดับมาตรฐานการครองชีพและความเป็นอยู่ ของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยทุกคนได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

ประเด็นที่ 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน การเติบโตอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล ให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ ลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศโดยการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม พัฒนาการลด ก๊าซเรือนกระจก มุ่งเน้นการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับบริบทของประเทศจัดการควบคุมดูแลมลพิษที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนทัศน์ด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมเพื่อการเติบโตยั่งยืนโดยแท้จริง

ประเด็นที่ 20 แผนแม่บทประเด็นการบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ มุ่งเน้นพัฒนาการให้บริการ ของรัฐให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ และเป็นการพัฒนาแบบครอบคลุมทั่วถึง บูรณาการไร้รอยต่อ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาบริการดิจิทัล ดำเนินการพัฒนาระบบอำนวยความสะดวกในการบริการภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนและผู้รับบริการทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส หลากหลายช่องทาง ตรวจสอบได้ ไม่มีข้อจำกัดของเวลา พื้นที่ และกลุ่มคน รวมทั้งนำนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดค่าใช้จ่ายของประชาชน

ประเด็นที่ 23 แผนแม่บทประเด็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มุ่งเน้นให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น และมีมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง กำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่สำคัญ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมของประเทศไทยสามารถตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในประเทศ ยกระดับภาค การผลิตและบริการ แก้ไขปัญหาของสังคม

2.2 แผนความมั่นคง

แผนความมั่นคง ถือเป็นกรอบแนวทางการดำเนินการหลักที่จะนำไปสู่จุดหมายปลายทางในภาพรวมที่เป็นรูปธรรมชัดเจนในระยะ 20 ปี สรุปสาระสำคัญของแผนความมั่นคง 19 ด้าน ได้แก่ 1) การเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ 2) การข่าวกรองและการประเมินสถานการณ์ด้านความมั่นคง 3) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 4) การพัฒนาระบบการเตรียมความพร้อมแห่งชาติ 5) การพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ 6) การสร้างความสามัคคีปรองดอง **7) การป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้** 8) การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง 9) การป้องกันและแก้ไขปัญหา การค้ามนุษย์ 10) การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 11) การเสริมสร้างความมั่นคงพื้นที่ชายแดน 13) การรักษาความมั่นคงทางทะเล 14) การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ 15) การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ 16) การรักษาดุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ 17) การรักษาความมั่นคงทางพลังงาน **18) การรักษาความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ** 19) การรักษาความมั่นคงของ ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 12 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1, 3, 6, 7, 9, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 19 และมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับกรมการข้าว 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 7, 18 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประเด็นที่ 7 การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีเป้าหมายให้ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ประเด็นที่ 18 การรักษาความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ โดยมีเป้าหมายให้ประเทศไทยมีความมั่นคงและปลอดภัยในด้านอาหารและน้ำ มีคุณภาพตามหลักโภชนาการอย่างเพียงพอและยั่งยืน

2.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 มีวัตถุประสงค์ “พลิกโฉมประเทศไทยสู่สังคมแห่งความก้าวหน้าเศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” การกำหนดกรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มุ่งเน้นประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงในการพลิกโฉมประเทศไทยสู่เศรษฐกิจ สร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน (Hi-Value and Sustainable Thailand) ในการแข่งขันทางธุรกิจเป้าหมายหลัก ได้แก่ 1) การปรับโครงการสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานรากนวัตกรรม 2) การพัฒนาคนสำหรับยุคใหม่ 3) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม 4) การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน 5) การสร้างความสามารถของประเทศไทยในการรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทโลกใหม่ ประกอบด้วย 4 มิติ 13 หมุดหมาย

มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 11 หมุดหมาย ได้แก่ ประเด็นที่ 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 และมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับกับกรมการข้าว 5 หมุดหมาย ได้แก่ ประเด็นที่ 1, 7, 10, 12, 13 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) มิติภาคการผลิตและบริการ เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (High Value-Added Economy) ดังนี้

- หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรด้วยเทคโนโลยี โดยมีแนวทาง การพัฒนา ดังนี้ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบมุ่งเป้า เพื่อให้เกิดการยกระดับกระบวนการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่ม การส่งเสริมการผลิตและขยายตัวของตลาด ของสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูง การขยายผลรูปแบบเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีมูลค่าเพิ่มสูงจากแบบอย่างความสำเร็จในประเทศ การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ให้มีความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมให้เอกชน ลงทุนพัฒนาตลาดกลางและตลาดออนไลน์สินค้าเกษตร รวมถึงสินค้ากลุ่มปศุสัตว์และประมง การสนับสนุนระบบประกันภัยและรับรองคุณภาพมาตราฐานสินค้าเกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูปที่เกษตรกรเข้าถึงได้ การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการฟาร์มและกิจกรรมหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าผลผลิตของเกษตรกร การส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ทำกินและรักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมไว้ เป็นฐานการผลิตการเกษตร การพัฒนาฐานข้อมูลและคลังข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร รวมทั้งผลักดันให้มีการใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ การยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร การพัฒนากลไกเพื่อเชื่อมโยงภาคีต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ส่วนราชการ กลุ่มเกษตรกร และนักวิชาการในพื้นที่ในการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในการพัฒนาภาคเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน

2) มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม สังคมแห่งโอกาส และความเสมอภาค (High Opportunity Society) ดังนี้

- หมุดหมาย 7 ไทยมีลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ เสริมสร้างศักยภาพสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและตลาดสมัยใหม่ โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ การพัฒนาระบบนิเวศให้เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจและการยกระดับความสามารถ ในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การพัฒนาแพลตฟอร์มเชื่อมโยงฐานข้อมูล การจัดให้มีกลไกทางการเงินที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะ เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้อย่างทั่วถึง การส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้เป็นผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล การยกระดับประสิทธิภาพกระบวนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ การพัฒนาระบบนิเวศให้เอื้อต่อการสร้างธุรกิจสตาร์ทอัพ รวมทั้งให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม และเชื่อมโยงเข้าสู่เครือข่ายระดับโลกและยกระดับสู่ตลาดต่างประเทศ และการส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคมให้มีศักยภาพการดำเนินงานในเชิงธุรกิจ

3) มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตที่ยั่งยืน (High Sustainability) ได้แก่

- หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ ของเสียถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์และพัฒนาพลังงานหมุนเวียนเป็นแหล่งพลังงานหลัก โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ การพัฒนาอุสาหกรรมและบริการตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ การสร้างรายได้ ให้ชุมชนท้องถิ่นและเกษตรกรจากเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรมและกลไกสนับสนุนเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ การปรับพฤติกรรมทางเศรษฐกิจและการดำรงชีพเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่อย่างยั่งยืน

4) มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ ปัจจัยขับเคลื่อนการพัฒนา (High-Leverage Enablers) ได้แก่

- หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนที่มีสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต ระบบการศึกษาและพัฒนาฝีมือแรงงานมีคุณภาพ โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ การพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยในทุกมิติ การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

- หมุดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ การพัฒนาคุณภาพในการให้บริการภาครัฐที่ตอบโจทย์ สะดวก และประหยัด การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการและโครงสร้างของภาครัฐให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยง เปิดกว้าง และมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ การปรับเปลี่ยนภาครัฐ เป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาประเทศ การสร้างระบบบริหารภาครัฐ ที่ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนและพัฒนาบุคลากร ให้มีทักษะที่จำเป็นในการบริการภาครัฐดิจิทัล และปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ มาตรการภาครัฐให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

3. แผนระดับที่ 3 และนโยบายต่าง ๆ

3.1 แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 - 2570

มุ่งเน้นการพัฒนาภายใต้ 4 + 1 สาขายุทธศาสตร์ คือ เกษตรและอาหาร สุขภาพ และการแพทย์ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีศักยภาพจะเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น 1 ล้านล้านบาท จากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพ (Nature) วัฒนธรรม (Culture) และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (Nurture) ภายใต้กลไก จตุภาคี ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันวิจัย/สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน โดยมีวิสัยทัศน์ คือ เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพ และวัฒนธรรมด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน และยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเกี่ยวข้องในทุกยุทธศาสตร์

3.2 นโยบายรัฐบาล

นางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2567 ให้ทราบถึงเจตนารมณ์ ยุทธศาสตร์ และนโยบายของรัฐบาล ที่มุ่งมั่นจะสร้างความสามัคคี ปรองดอง ให้เกิดขึ้นในสังคมไทย ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือกันในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การปกครองของประเทศให้ก้าวหน้า เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนชาวไทยทุกคนมีนโยบายที่จะพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ สร้างความความเข้าใจที่ถูกต้อง และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติพระราชกรณียกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมทั้งการดำเนินงานตามแนวทางโครงการพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง โดยรัฐบาลมีกรอบนโยบายในการการบริหารและพัฒนาประเทศตามความเร่งด่วน ได้แก่ นโยบายเร่งด่วนที่จะดำเนินการทันที ระยะกลาง และระยะยาว ซึ่งมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

3.2.1 นโยบายเร่งด่วนที่จะดำเนินการทันที

1) ยกระดับการทำเกษตรแบบดั้งเดิมให้เป็นเกษตรทันสมัย โดยใช้แนวคิด “ตลาดนำนวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” นำเทคโนโลยีด้านการเกษตร (Agri – Tech) เช่น เกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) และเทคโนโลยีด้านอาหาร (Food Tech) มาใช้พัฒนาอาชีพด้านการเกษตร ประมง ปศุสัตว์ และอาชีพที่เกี่ยวข้อง

2) ฟื้นนโยบาย “ครัวไทยสู่ครัวโลก” เพื่อตอบสนองความต้องการของโลกด้านความมั่นคงทางอาหาร (Food Security)

3) เร่งเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและราคาพืชผลการเกษตรเพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกร

3.2.2 นโยบายระยะกลางและระยะยาว

1) ส่งเสริมโอกาสในอุตสาหกรรมแห่งอนาคต ส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy or Eco-friendly Economy) และพัฒนาเศรษฐกิจสุขภาพ (Care and Wellness Economy) และบริการทางการแพทย์ (Medical Hub)

2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อขยายโอกาส พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิจัยและนวัตกรรม พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนาดใหญ่ (Mega Projects) อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งลดต้นทุนระบบโลจิสติกส์ และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ

3) สร้างความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอนุรักษ์ ความหลากหลายทางชีวภาพ และรักษาสมดุลของระบบนิเวศท้องถิ่น ยกระดับการบริหารจัดการน้ำ และสานต่อนโยบายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality)

4) เสริมสร้างโอกาสให้ประเทศไทย สานต่อนโยบายการทูต เศรษฐกิจเชิงรุก และการสร้าง Soft Power

3.3 ยุทธศาสตร์ข้าวไทยด้านการผลิต ปี 2563 - 2567

คณะรัฐมนตรีได้รับทราบยุทธศาสตร์ข้าวไทย ปี 2563 - 2567 เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2564 ซึ่งยุทธศาสตร์ข้าวไทยด้านการผลิต ปี 2563 - 2567 มีรายละเอียด ดังนี้

พันธกิจ (Mission)

(1) พัฒนาชาวนาให้มีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ อยู่ดีมีสุข

(2) บริหารจัดการด้านการผลิตข้าวให้มีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของตลาด

(3) วิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าว และการผลิตข้าวให้สามารถแข่งขันได้

(4) ส่งเสริมสนับสนุนการแปรรูปและผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูงตามความต้องการของตลาด

- **ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้ชาวนาและองค์กรชาวนา พึ่งพาตนเองได้ มีรายได้เพียงพอ และอยู่ดีมีสุข**

1) เป้าประสงค์

ชาวนามีความเข้มแข็ง มีขีดความสามารถในการผลิตข้าวมากขึ้น มีรายได้เพียงพอ พึ่งพาตนเองได้ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีชีวิตความเป็นอยู่ดี มีสุข

2) เป้าหมาย

(1) ชุมชนข้าว ประกอบด้วย สหกรณ์การเกษตรข้าว วิสาหกิจชุมชนข้าว ศูนย์ข้าวชุมชน กลุ่มชาวนามีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานไม่น้อยกว่า 10,000 กลุ่ม ในปี 2567

(2) มีชาวนาปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ปราชญ์ชาวนา (Super Farmer) และชาวนารุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ไม่น้อยกว่า 130,000 ราย ในปี 2567

3) กลยุทธ์

(1) กระดับชาวนา (Farmers) ให้เป็นชาวนาปราดเปรื่อง (Smart Farmers) และปราชญ์ชาวนา (Super Farmers)

- ส่งเสริม ผลักดันให้เกิดความร่วมมือสถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน องค์กรชาวนา ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรและจัดอบรม ถ่ายทอดความรู้ในการยกระดับ ชาวนา (Farmer) จากชาวนา (Farmer) เป็นชาวนาปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และจากชาวนาปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เป็นปราชญ์ชาวนา (Super Farmer) ทั้งนี้ ชาวนาเป้าหมายทุกคนต้องผ่านการคัดกรองและประเมินในชาวนาแต่ละระดับก่อนการเข้ารับการฝึกอบรม

- เสริมสร้างสมรรถนะ (Competency) และทักษะ (Skill) ให้แก่ชาวนา ในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย โดยเฉพาะ Smart Phone

- เสริมสร้างความภาคภูมิใจ เสริมสร้างรายได้ และเสริมสร้างความมั่นคง ในอาชีพชาวนา

(2) สร้างชาวนารุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) และเพิ่มแรงจูงใจแรงบันดาลใจให้สืบทอดอาชีพชาวนา

- ผลักดันให้สถาบันการศึกษาทั่วประเทศสนับสนุนทุนการศึกษาฟรี จนจบหลักสูตรปริญญาตรีให้กับเยาวชนในชุมชนที่มีความสนใจด้านการผลิตข้าว ให้เป็นชาวนารุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)

- กรมการข้าวร่วมกับสถาบันการศึกษา หน่วยงานเอกชน องค์กรชาวนา พัฒนาหลักสูตรและจัดอบรมแบบเข้มข้น (Rice School) ในเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติการผลิตข้าว และสร้างแรงบันดาลใจ รวมทั้งให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับปราชญ์ชาวนา ทัศนศึกษา ดูงานแหล่งเรียนรู้ทั่วประเทศ

- สนับสนุนเงินทุนประเดิมและสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้กับชาวนารุ่นใหม่ ในการประกอบอาชีพทำนา (Start Up)

(3) ขยายและสร้างศูนย์ข้าวชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตข้าวของชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณ และเครื่องมืออุปกรณ์ สำหรับให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน

(4) เร่งรัดการแก้ปัญหาหนี้สินของชาวนาอย่างเป็นรูปธรรม เร่งรัดการแก้ปัญหาหนี้สินของชาวนาอย่างเร่งด่วน โดยชาวนาต้องมีการจัดทำแผนการชำระหนี้ แผนฟื้นฟู และแผนการผลิตข้าวเพื่อให้เกิดรายได้และกำไรที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม

(5) ยกระดับการรวมกลุ่มชาวนาให้เป็นศูนย์ข้าวชุมชนที่มีความเข้มแข็ง

- จัดระบบกลุ่มชาวนาใหม่ จากชาวนาแปลงใหญ่ ชาวนาอินทรีย์ ชาวนา ศูนย์ข้าวชุมชนเดิม ให้เป็นศูนย์ข้าวชุมชนที่มีความเข้มแข็งในการผลิตเมล็ดพันธุ์ หรือผลิตข้าว หรือผลิตภัณฑ์ข้าวในเชิงธุรกิจและอุตสาหกรรมครัวเรือน

- พัฒนาระบบบริหารจัดการและสร้างเครือข่ายของศูนย์ข้าวชุมชน ทั่วประเทศในการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ ข้าวคุณภาพ และผลิตภัณฑ์ อย่างมีประสิทธิภาพ

- สร้างความเข้มแข็งให้ชาวนา และองค์กรชาวนาอย่างเป็นระบบ และมีเอกภาพวางกลไกการทำงาน โครงสร้าง ระบบการบริหารจัดการชุมชน คณะกรรมการ บริหารจัดการการเงิน และความซื่อสัตย์สุจริต

- **ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการผลิตข้าว**

1) เป้าประสงค์

(1) ปริมาณการผลิตข้าวมีความสมดุลกับความต้องการของตลาด ชาวนาสามารถ ผลิตข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ได้ปริมาณผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำลง

(2) การผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่มีความยั่งยืน ได้ผลผลิตข้าว มีคุณค่า โภชนาการสูง มีคุณภาพได้มาตรฐาน ปลอดภัย เป็นที่ได้รับความไว้วางใจ และต้องการบริโภคมากที่สุด

2) เป้าหมาย

(1) ปริมาณผลผลิตข้าวเปลือกแต่ละชนิดเท่ากับ หรือสูง ต่ำกว่าปริมาณความต้องการตลาดไม่เกินร้อยละ 10 ของแต่ละปี

(2) ต้นทุนการผลิตข้าวทุกชนิด เฉลี่ยไม่เกินไร่ละ 3,000 บาท หรือเฉลี่ยไม่เกิน ตันละ 6,000 บาท ในปี 2567

(3) มีแปลงผลิตข้าวที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน 10 ล้านไร่ ได้ผลผลิตข้าวมาตรฐาน GAP จำนวน 4.5 ล้านตันข้าวเปลือก จาก 9 ล้านไร่ และมาตรฐาน Organic Thailand จำนวน 0.4 ล้านตันข้าวเปลือก จาก 1 ล้านไร่ ในปี 2567

3) กลยุทธ์

(1) ขยายโครงสร้างพื้นฐานการผลิตข้าว โดยเพิ่มแหล่งน้ำในไร่นา จัดรูปแปลงและปรับพื้นที่นา และปรับปรุงบำรุงดินให้ครอบคลุมพื้นที่ปลูกข้าวสำคัญ โดยการ 1) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดหาแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นาผ่านองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสนับสนุนการขุดสระน้ำในไร่นา น้ำบาดาล บ่อจิ๋ว บ่อขนาดเล็ก บ่อตอกให้กับชาวนารายย่อย 2) การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทานให้ครอบคลุมพื้นที่ปลูกข้าวที่สำคัญเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอกับการปลูกข้าว 3) ขยายพื้นที่การจัดรูปแปลงนา (Land Consolidation) และปรับระดับพื้นที่นา (Land Leveling) 4) เพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูปรับปรุงบำรุงความอุดมสมบูรณ์ของดิน ให้ครอบคลุมพื้นที่ปลูกข้าวที่สำคัญ

(2) กำหนดเขตส่งเสริมการปลูกข้าวตามศักยภาพของพื้นที่ (Zoning) กำหนดเขตส่งเสริมการปลูกข้าวตามศักยภาพของพื้นที่ (Zoning) โดยในเขตพื้นที่เหมาะสมปลูกข้าวจะส่งเสริมการผลิตข้าวตามกลุ่มพันธุ์ข้าวที่ตรงตามความต้องการของตลาด ได้แก่ เขตเหมาะสมปลูกข้าวหอมมะลิ ข้าวหอมไทย ข้าวเจ้าพื้นแข็ง ข้าวเจ้าพื้นนุ่ม ข้าวเหนียวข้าวตลาดเฉพาะ เช่น ข้าวอินทรีย์ ข้าวสี ข้าวบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ส่วนในเขตพื้นที่ไม่เหมาะสมปลูกข้าวกำหนดให้เป็นเขตที่ต้องปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวไปปลูกพืชอื่นหรือทำกิจกรรมอื่นที่ให้ผลตอบแทนผคุ้มค่ากว่า

(3) เพิ่มประสิทธิภาพในการลดต้นทุนการผลิตข้าว เพิ่มผลผลิตต่อไร่ และยกระดับการผลิตข้าวให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน และปลอดภัย

- ส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์ที่ให้ผลผลิตต่อไร่สูง ต้านทานและทนทานศัตรูข้าว อายุเก็บเกี่ยวสั้น ต้นทุนการผลิตต่ำ มีคุณภาพดี ตามความต้องการของตลาด
- ส่งเสริมการทำนาแบบชาญฉลาด (Smart Farming) ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่แบบแม่นยำสูง
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรในการทำนา ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สร้างกลไกการบริหารจัดการเครื่องจักรกลการเกษตรแบบมีส่วนร่วม สนับสนุนให้ชาวนา กลุ่มชาวนา ผู้รับจ้างทำนา สามารถจัดซื้อเครื่องจักรกลทางการเกษตรได้ในราคาต่ำ ได้รับสินเชื่อปลอดดอกเบี้ยหรือดอกเบี้ยราคาถูก
- จัดทำระบบการบริหารจัดการในการจัดหาปุ๋ยเคมีและสารเคมีให้แก่กลุ่มชาวนาในราคาถูกและมีการใช้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
- พัฒนาการจัดทำระบบควบคุมภายในการผลิตข้าวของกลุ่มชาวนา (Internal Control System) เพื่อรองรับการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าข้าว
- จัดให้มีการประกวดแข่งขันการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิต ต่อไร่ระหว่างศูนย์ข้าวชุมชนทั่วประเทศประจำทุกปี

(4) เพิ่มศักยภาพการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ ให้เพียงพอ ทั่วถึง ทันฤดูการเพาะปลูก

- พัฒนาการวางแผนการผลิตและกระจายให้มีความถูกต้องแม่นยำ โดยการจัดทำฐานข้อมูลดิจิทัลการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวของประเทศ พัฒนาความแม่นยำ ในการพยากรณ์ความต้องการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวล่วงหน้าอย่างน้อย 1 ปี และทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน ชาวนา มีการรวมวางแผนการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวทุก 3 เดือน

- เพิ่มปริมาณและประสิทธิภาพการผลิต พร้อมยกระดับคุณภาพ เมล็ดพันธุ์ โดยเพิ่มปริมาณผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวทุกภาคส่วน 173,000 ตัน (จาก 527,000 ตัน เป็น 730,000 ตัน) แบ่งเป็น กรมการข้าว 85,000 ตัน เป็น 100,000 ตัน (30 ศูนย์) ศูนย์ข้าวชุมชน 112,000 ตัน เป็น 200,000 ตัน (2,000 ศูนย์) สหกรณ์การเกษตร 30,000 ตัน เป็น 30,000 ตัน (64 แห่ง) เอกชน 300,000 ตัน เป็น 400,000 ตัน (220 แห่ง) พัฒนาระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ ให้มีประสิทธิภาพสูง โดยการพัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวให้เกษตรกรผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ การส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ และการพัฒนาบุคลากรรุ่นใหม่ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโดยสถาบันการศึกษา และยกระดับการผลิตเมล็ดพันธุ์ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน โดยการปรับปรุงระบบการตรวจสอบมาตรฐานเมล็ดพันธุ์ GAP Seed ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุน เกษตรกร การขอรับรองระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ GAP Seed และการควบคุม กำกับ ดูแลผู้ประกอบการ ร้านค้า ผลิต รวบรวม จำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวให้เป็นไปตามกฎหมายเมล็ดพันธุ์ข้าว

- ปรับปรุงระบบการตลาดและการบริการให้ชาวนาเข้าถึงทั่วไทย โดยการพัฒนาระบบการกระจายเมล็ดพันธุ์ให้ชาวนาเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการสั่งซื้อโดยตรงผ่านระบบตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Marketing) การพัฒนาร้านค้าจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ให้เป็นต้นแบบของร้านจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว (Good Rice Seed Shop) และสนับสนุนให้มีห้องปฏิบัติการกลางในการรับบริการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว ควบคุมราคาจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ของร้านค้า ให้มีความเหมาะสม เป็นธรรม ปรับลดราคาจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ตามต้นทุนการผลิตที่ลดตามสถานการณ์ราคาข้าว

(5) พัฒนาระบบการบริหารจัดการผลิตข้าวตลอดห่วงโซ่อุปทานให้สมดุล กับความต้องการตลาด ได้แก่ 1) วางแผนและบริหารจัดการการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ตั้งแต่การผลิตการสีแปรสภาพจนถึงการตลาด ทุกรอบการผลิต 2) จัดระบบการปลูกข้าว โดยลดรอบจากการปลูกข้าวจาก 3 ครั้งต่อปี หรือ 5 ครั้งต่อ 2 ปี ให้เหลือเพียง 2 ครั้งต่อปี โดยใช้ระบบการส่งน้ำชลประทานมากำกับเป็นโซน จำกัดปริมาณช่วงเวลาการให้น้ำ และกำหนดสิทธิ์การใช้น้ำของชาวนา 3) ส่งเสริมให้ชาวนาปลูกพืชหลากหลายหลังนา โดยมีการจัดหาตลาดให้ที่แน่นอนมีการประกันราคาขั้นต่ำ และจัดหาสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้ชาวนา

(6) พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศข้าวให้เป็นเอกภาพ แม่นยำ และรวดเร็ว จัดตั้งศูนย์อัจฉริยะข้อมูลและสารสนเทศข้าว เพื่อรวบรวมข้อมูลสารสนเทศข้าว ทั้งด้านการผลิตข้าว ด้านผลิตภัณฑ์ข้าว ด้านการตลาดข้าว ทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพสูง

(7) พัฒนาระบบเตือนภัยธรรมชาติและการระบาดของศัตรูข้าว รวมทั้งระบบการประกันภัยข้าว ได้แก่ 1) พัฒนาระบบการเฝ้าระวังเตือนภัยการผลิตข้าว ภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติและการระบาดศัตรูข้าว รวมทั้งแจ้งเตือนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 2) ขยายการส่งเสริม การประกันภัยข้าวให้ทั่วถึงความเสี่ยงจากราคาข้าว และระบบประกันราคาข้าวไม่ให้ตกต่ำ

(8) เพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบและรับรองคุณภาพข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวให้เป็นมาตรฐานสากล ได้แก่ 1) เพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการตรวจรับรองมาตรฐานระบบ การผลิตข้าวต่าง ๆ ได้แก่ ข้าว GAP ข้าว GAP ++ ข้าวอินทรีย์ ข้าวพันธุ์แท้ โรงสี GMP ให้มีคุณภาพได้รับการรับรองเป็นสินค้ามาตรฐาน Q 2) สร้างระบบตรวจสอบย้อนกลับได้ (Traceability) ถึงแหล่งที่มาของการผลิตข้าว

(9) ผลักดันให้กลุ่มชาวนาสามารถจำหน่ายผลผลิตโดยตรงถึงผู้บริโภค สร้างเครือข่าย และเชื่อมโยงตลาดข้าวกับผู้ประกอบการอย่างเกื้อกูลกัน และมีพลังทางการตลาดมากขึ้น โดยการ 1) ผลักดันให้กลุ่มชาวนามีความสามารถในการสีแปรสภาพ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ และทำการตลาดจำหน่ายผลผลิตถึงผู้บริโภค โดยตรงหรือผ่านช่องทาง Online 2) สร้างเครือข่ายและเชื่อมโยงตลาดข้าว กับผู้ประกอบการอย่างเกื้อกูลกันและมีพลังทางการตลาดมากขึ้น 3) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ และหน่วยงานภาคีร่วมกันจัดงานแสดงสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์ “Thai Rice Expo” เป็นประจำทุกปี

- **ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มศักยภาพการวิจัย พัฒนาพันธุ์ และเทคโนโลยีการผลิตข้าว**

1) เป้าประสงค์

ได้ข้าวพันธุ์ใหม่ อายุเก็บเกี่ยวสั้น ผลผลิตต่อไร่สูง ที่ตรงตามความต้องการ ของตลาดและได้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

2) เป้าหมาย

(1) ได้ข้าวพันธุ์ใหม่ตรงตามความต้องการของตลาด อายุเก็บเกี่ยวสั้น ผลผลิตต่อไร่สูงมาก ไม่น้อยกว่า 14 พันธุ์ ในปี 2567

พันธุ์ข้าว	จำนวน	คุณสมบัติ
ข้าวเจ้าพื้นนุ่ม	4 พันธุ์	อายุสั้นไม่เกิน 100 วัน ผลผลิตต่อไร่ไม่ต่ำกว่า 1 ตัน
ข้าวเจ้าพื้นแข็ง	4 พันธุ์	อายุสั้นไม่เกิน 100 วัน ผลผลิตต่อไร่ไม่ต่ำกว่า 1.5 ตัน
ข้าวหอมไทย	2 พันธุ์	ผลผลิตไม่ต่ำกว่า 0.8 ตันต่อไร่
ข้าวเหนียว	2 พันธุ์	ผลผลิตไม่ต่ำกว่า 0.8 ตันต่อไร่
พันธุ์ข้าวโภชนาการ	2 พันธุ์	ผลผลิตต่อไร่ไม่ต่ำกว่า 0.8 ตัน

(2) เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มประสิทธิภาพการลดต้นทุนการผลิตข้าวและผลผลิตต่อไร่ ไม่น้อยกว่า 10 เทคโนโลยี ในปี 2567

3) กลยุทธ์

(1) ยกระดับและเร่งรัดการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวให้ตรงตามความต้องการของตลาดและอุตสาหกรรม

- ยกระดับและเร่งรัดการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวให้ตรงตามความต้องการของตลาดและอุตสาหกรรม โดยเฉพาะข้าวเจ้าพื้นนุ่ม ข้าวเจ้าพื้นแข็ง และข้าวโภชนาการสูง รวมทั้ง ใช้ฐานพันธุกรรมจากข้าวดอกมะลิ 105 กข6 ให้มีอายุเก็บเกี่ยวสั้น ต้นเตี้ย ผลผลิตสูง (ดก) และคุณภาพดี (สั้น เตี้ย ดก (ผลผลิตสูง) ดี) โดยใช้เทคโนโลยีการคัดเลือกพันธุ์สมัยใหม่ ได้แก่ การใช้เครื่องหมายโมเลกุลหรือเครื่องหมาย DNA การใช้วิทยาการ Genomic และ Phenomic รวมทั้งการใช้เทคโนโลยี การปรับปรุงข้าวลูกผสม (Hybrid)

- เสริมสร้างความร่วมมือการวิจัยและพัฒนาข้าวกับต่างประเทศในเรื่องพันธุกรรมข้าว โดยการจัดงานประกวดข้าวพันธุ์ใหม่รองรับตลาดนำการผลิต ปีละ 1 ครั้ง โดยปี 2564 จัด 2 ครั้ง ในเดือนมกราคม และธันวาคม 2564

(2) เร่งรัดการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตข้าว ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เร่งรัดวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี ได้แก่ นวัตกรรมการผลิตข้าวแบบแม่นยำสูง เสถียรภาพสูง ต้นทุนการผลิตต่ำ ผลผลิตต่อไร่สูง มีคุณภาพ และปลอดภัย เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวและโลจิสติกส์ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ข้าว การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรในการลดต้นทุน ลดการใช้แรงงาน ในการผลิตข้าว การปรับตัวของระบบการผลิตข้าวภายใต้การเปลี่ยนสภาพภูมิอากาศ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าวที่มีคุณค่าเฉพาะเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงการค้า ภาวะเศรษฐกิจ สังคม และความต้องการ ของชาวนา ความต้องการของผู้บริโภค ตลาด ทั้งในและต่างประเทศ

(3) มุ่งเน้นการวิจัยข้าวและพัฒนาแบบมุ่งเป้า มีการบูรณาการกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมีประสิทธิภาพสูง ให้หน่วยงานวิจัยและพัฒนาทุกภาคส่วนของประเทศ ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ได้บูรณาการกันในการสร้างโจทย์วิจัย จัดทำแผนการวิจัยข้าวและพัฒนาข้าวแบบมุ่งเป้า และร่วมกันดำเนินงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(4) เสริมสร้าง พัฒนาองค์กรวิจัย สนับสนุนงบประมาณ เครื่องมืออุปกรณ์ บุคลากรในการวิจัยข้าวและนักวิจัยรุ่นใหม่ โดยการ 1) เร่งรัดสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์การวิจัยและพัฒนาข้าวที่ทันสมัย เครื่องมือขั้นสูง งบประมาณให้เพียงพอกับความต้องการเพื่อรองรับการวิจัยและพัฒนาข้าว แบบบูรณาการให้สามารถแข่งขันได้ 2) สร้างนักวิจัยข้าวรุ่นใหม่ และ 3) เร่งรัด การปรับปรุงโครงสร้างอัตรากำลังการวิจัยและพัฒนาข้าวด้านการผลิตและการตลาดข้าวให้ครอบคลุม ทุกสาขา เช่น สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ สาขาเครื่องจักรกลการเกษตร สาขาอุตสาหกรรมเกษตร และการแปรรูป สาขาการตลาด สาขาเศรษฐศาสตร์และสังคม

3.4 แผนปฏิบัติราชการระยะ 20 ปีของกรมการข้าว

วิสัยทัศน์ (Vison) ชาวนาไทยมั่นคง ข้าวไทยมั่งคั่ง การผลิตข้าวไทยยั่งยืน

เป้าประสงค์

1. ชาวนามีความสามารถในการปลูกข้าว (Smart Farmer) ชาวนาและองค์กรชาวนาเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ ชาวนามีรายได้เพียงพอ อยู่ดีมีสุข มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน กลุ่มชาวนา มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ (Smart Agricultural Group) แยกเป็น

1.1 ชาวนาพอเพียง (Sufficiency Farmer) ได้ผลิตผลพอเพียง (Sufficiency Product) ผลผลิตข้าวมีคุณค่าทางโภชนาการสูง มีคุณภาพและมีความปลอดภัยสูง

1.2 ชาวนาปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ได้ผลิตผลคุณภาพ (Smart Product) ผลผลิตข้าวมีคุณค่าทางโภชนาการสูง มีคุณภาพได้มาตรฐาน และมีความปลอดภัยสูง

1.3 ชาวนาชั้นยอด (Super Farmer) ได้ผลิตผลชั้นเลิศ (Super Product) ผลผลิตข้าว และผลิตภัณฑ์มีคุณค่าทางโภชนาการสูง มีคุณภาพได้มาตรฐาน และมีความปลอดภัยสูงมาก

2. สินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์มีคุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด ทั้งชนิด และปริมาณ (Smart agricultural Product) ผลผลิตข้าวมีคุณค่าโภชนาการสูง มีคุณภาพได้มาตรฐานปลอดภัย (Best Quality) ได้รับความไว้วางใจ (Most Reliable) เป็นที่ต้องการมากที่สุด (Highest Demand) มีมูลค่าสูง ทำให้การค้าข้าวของประเทศมั่งคั่ง

3. การผลิตสินค้าข้าวไทยมีศักยภาพ มีประสิทธิภาพและมีเสถียรภาพด้านราคา การผลิตข้าวไทยมั่งคั่ง ทั้งนี้ เป้าประสงค์มาจากสิ่งที่จะไปให้ถึงวิสัยทัศน์

ตัวชี้วัด

1. ผลิตภาพการผลิตข้าวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 20 (ต้นทุนการผลิตข้าวลดลง ผลผลิตข้าวต่อไร่เพิ่มขึ้น) ในปี 2580

2. มูลค่าของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3 (สินค้าข้าวอัตลักษณ์พื้นถิ่น สินค้าข้าวปลอดภัย สินค้าข้าวที่ผลิตจากฐานชีวภาพ สินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์ที่แปรรูป สินค้าข้าวที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ) และผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการผลิตข้าว

3. กลุ่มเกษตรกร ศูนย์ข้าวชุมชน มีความเข้มแข็งผ่านเกณฑ์การประเมินจำนวน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ในปี 2580 และชาวนาทุกคนเป็น Smart Farmer

- **ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร**

  เป้าหมาย

  1) ชาวนาทุกคนเป็น Smart Farmer

  2) กลุ่มชาวนามีความเข้มแข็งในระดับ 1 และ 2 ร้อยละ 95

  ตัวชี้วัด

  1) ดัชนีชี้วัดความผาสุกของชาวนา (ระดับ)

  2) รายได้ต่อหัวของชาวนา (บาท/คน)

  3) ร้อยละของกลุ่มชาวนา สถาบันชาวนาที่มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (ร้อยละ)

  4) จำนวนชาวนาที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว (ล้านราย)

  5) จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการอบรม ส่งเสริม สนับสนุน (ราย)

  6) ร้อยละของเกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนพื้นที่มาทำเกษตรทฤษฎีใหม่ (ไร่)

  7) จำนวนเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer (ราย)

  8) ร้อยละของเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer (ราย)

แนวทางการพัฒนา/กลยุทธ์

ประกอบด้วย 1) สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ศูนย์ข้าวชุมชน สถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Smart Group, Smart Enterprise 2) เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพชาวนา 3) บริหารจัดการแรงงานในการทำนาและเทคโนโลยี เพื่อทดแทนแรงงานอย่างเป็นระบบรองรับชาวนาสูงวัย 4) โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคการเกษตร และ 5) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

- **ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร**

เป้าหมาย

1) สินค้าข้าวส่งออกเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
2) การผลิตข้าวของชาวนามีมาตรฐาน (GAP/ อินทรีย์) เพิ่มขึ้น
3) สินค้าข้าวมีคุณภาพเพิ่มขึ้น (ข้าวเจ้า ข้าวหอมมะลิ ข้าวเหนียว) ตรงตาม ความต้องการของตลาดเพิ่มขึ้น
4) สินค้าข้าวแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีการผลิตต่อยอดทางธุรกิจและมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
5) ผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวมีปริมาณและคุณภาพตรงตามความต้องการ ของชาวนาเพิ่มขึ้น
6) เชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์ ข้าว GAP ข้าวคุณภาพเพิ่มขึ้น รวมทั้งสนับสนุน การพัฒนาตลาด Smart Market
7) ส่งเสริมทำนาแบบแปลงใหญ่ 45 ล้านไร่ จำนวน 3.2 ล้านครัวเรือน

ตัวชี้วัด

1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกข้าวและผลิตภัณฑ์ (ร้อยละ)
2) จำนวนกลุ่มชาวนาที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP และอินทรีย์ (ราย/กลุ่ม)
3) จำนวนกลุ่มเกษตรกรที่มายื่นขอรับรองมาตรฐาน GAP และอินทรีย์ และผ่านการรับรอง (ร้อยละ)
4) ร้อยละของกลุ่มเกษตรกร สถาบันเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งในระดับ มาตรฐาน (ร้อยละ)
5) ร้อยละของจำนวนชาวนาที่มีการรวมกลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์ (ร้อยละ)
6) จำนวนชาวนาที่มีการรวมกลุ่มทำนาแบบแปลงใหญ่ (กลุ่ม/ราย/ไร่)
7) จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาด้านเกษตรอินทรีย์ (ราย)
8) จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (ราย)
9) จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการตรวจรับรองมาตรฐาน (แปลง)
10) จำนวนเกษตรกรที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน (แปลง)

11) จำนวนผู้ประกอบการและชาวนาที่ได้มีการเชื่อมโยงตลาด (ราย)

12) ร้อยละของผลผลิตข้าวอินทรีย์และข้าว GAP ที่มีการเชื่อมโยงตลาด ร้อยละ 50 ในการขายข้าวอินทรีย์และข้าว GAP ของโครงการฯ

13) จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมการแปรรูปสินค้า (ราย)

14) มูลค่าสินค้าเกษตรที่ได้จากการแปรรูปเพิ่มขึ้น (บาท)

15) การวางแผนการผลิตข้าวปีละประมาณ 70 ล้านไร่ ผลผลิตประมาณ 32 ล้านตันข้าวเปลือก

16) บริหารจัดการข้าวให้สมดุลกับความต้องการ ราคาข้าวมีเสถียรภาพเพิ่มขึ้น ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ต้นทุนการผลิตข้าวลดลงร้อยละ 3

17) จำนวนเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ผลิตและกระจายสู่ชาวนา (ตัน)

18) มูลค่าของเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีที่ผลิตและกระจายสู่เกษตรกรรายกลุ่มพันธุ์ (บาท)

19) จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริม/พัฒนา (ราย)

20) จำนวนแปลงใหญ่ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร ร้อยละต้นทุน การผลิตที่ลดลงร้อยละของผลผลิตที่เพิ่มขึ้นในการดำเนินงานแปลงใหญ่

แนวทางการพัฒนา/กลยุทธ์

1) พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้าสู่มาตรฐานระดับสากล ได้แก่ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป ส่งเสริมการเกษตร แบบแปลงใหญ่ (Smart Big Farming) พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้า สู่มาตรฐานระดับสากล ส่งเสริมเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในการผลิตและแปรรูปสินค้าข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า สร้างกลไกการขับเคลื่อนการบริหารจัดการสินค้าข้าวอย่างยั่งยืนที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการผลิตข้าว และปรับเปลี่ยนกรรมวิธีการผลิตข้าวมาเป็นแบบประณีต พัฒนาระบบเตือนภัยธรรมชาติ การระบาดศัตรูข้าว และเตือนภัยด้านการตลาดข้าว สร้างระบบการเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิต ผู้จำหน่าย และผู้บริโภค ตรวจสอบและรับรองคุณภาพข้าวและผลิตภัณฑ์

2) ส่งเสริมการเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทานสอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดและมูลค่าสูง มุ่งสู่เป็นฟาร์มอัจฉริยะ ได้แก่ พัฒนาตลาดสินค้าเกษตร การผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว การขยายศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การพัฒนาศักยภาพการจัดการสินค้าข้าวครบวงจร พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตข้าว กข43 ในพื้นที่ภาคกลาง เพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ และการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีข้าว วิถีไทย

- **ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม**

เป้าหมาย

1) งานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการผลิตข้าว ได้รับการพัฒนาต่อยอดนำไปสู่การใช้ประโยชน์ร้อยละ 80

2) ชาวนาผู้ปลูกข้าวเข้าถึง และนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมการผลิตข้าวไปใช้ประโยชน์ได้

3) ทรัพยากรพันธุกรรมข้าวได้รับการอนุรักษ์ไว้อย่างยั่งยืน

4) พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตข้าวรูปแบบใหม่ที่นำไปใช้ในการเกษตรแบบแม่นยำ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแบบเกษตรสมัยใหม่ทั้งในด้านการจัดการปุ๋ยแบบแม่นยำ

5) พัฒนาพื้นที่นาชลประทานและนาน้ำฝนที่เสี่ยงต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

6) พัฒนาเทคโนโลยีและการจัดการการผลิตข้าวเพื่อยกระดับคุณภาพข้าวหอมมะลิ ข้าวเจ้าพื้นนุ่มเพื่อการแข่งขัน ข้าวเหนียว ข้าวตลาดเฉพาะ ข้าวสี ข้าวโภชนาการสูง

ตัวชี้วัด

1) ร้อยละของชาวนาและผู้รับบริการที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีสามารถ นำไปประยุกต์ใช้ในการผลิตข้าว (ร้อยละ)

2) ร้อยละของงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการผลิตข้าวที่มีการพัฒนาต่อยอดและนำไปสู่การใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)

3) สัดส่วนงบประมาณในการวิจัยและพัฒนาข้าวต่องบประมาณประจำปีของกรมการข้าว

4) ทรัพยากรพันธุกรรมข้าวได้รับการอนุรักษ์ไว้อย่างยั่งยืน

5) พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตข้าวรูปแบบใหม่ที่นำไปใช้ในการเกษตรแบบแม่นยำ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแบบเกษตรสมัยใหม่ทั้งในด้านการจัดการปุ๋ยแบบแม่นยำ

6) พัฒนาพื้นที่นาชลประทานและนาน้ำฝนที่เสี่ยงต่อผลกระทบจาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

7) พัฒนาเทคโนโลยีและการจัดการการผลิตข้าวเพื่อยกระดับคุณภาพข้าวหอมมะลิ ข้าวเจ้าพื้นนุ่มเพื่อการแข่งขัน ข้าวเหนียว ข้าวตลาดเฉพาะ ข้าวสี

แนวทางการพัฒนา/กลยุทธ์

ประกอบด้วย 1) พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการผลิตข้าวเพื่อขับเคลื่อนเกษตร 4.0 ภายใต้ Thailand 4.0 2) บริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการผลิตข้าวให้เกษตรกรเข้าถึงและนำไปประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง 3) พัฒนางานวิจัยและสารสนเทศด้านการผลิตข้าวให้ไปสู่ เชิงพาณิชย์ ประชาสัมพันธ์และเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลในระดับโลก และ 4) วิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าว ให้มีมูลค่าสูงขึ้นตามความต้องการตลาด

- **ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ**

เป้าหมาย

1) ผู้ปฏิบัติงาน ข้าราชการ ของกรมการข้าวเป็น Smart Officer ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100 ในปี 2580

2) กรมการข้าวมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากล และมีความคล่องตัว ใช้ระบบดิจิทัลในการบริหารจัดการองค์กร ในปี 2580

3) บุคลากรกรมการข้าวทุกรายปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และมีความเป็นมืออาชีพ

4) คุณภาพการให้บริการของกรมการข้าวมีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับ ของผู้รับบริการทุกภาคส่วน

5) พัฒนากระบวนการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

6) ปรับโครงสร้างและอัตรากำลังของกรมการข้าวให้รองรับการเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัด

1) ร้อยละของผู้ปฏิบัติงานของกรมการข้าวได้รับการพัฒนาเป็น Smart Officer ในปี 2580 (ร้อยละ 100) และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติงานได้

2) จำนวนกระบวนงานและบริการที่ปรับเปลี่ยนมาใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มขึ้น (ตาม Digital Government Maturity Model)

3) ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของกรมการข้าวด้านบุคลากรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

4) ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการของกรมการข้าวไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

แนวทางการพัฒนา/กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) พัฒนาบุคลากรและนักวิจัย ให้เป็น Smart Officer และ Smart Researcher 2) เชื่อมโยงและบูรณาการการทำงานของหน่วยงานทุกภาคส่วนโดยกลไกประชารัฐ และปรับระบบการบริหารงานให้ทันสมัย และ 3) ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านการผลิตข้าวเพื่อรองรับบริบทการเปลี่ยนแปลง

3.5 แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

วิสัยทัศน์ "เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี"

พันธกิจ

1) ยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคง

2) พัฒนาเศรษฐกิจภาคการเกษตรและสหกรณ์ให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ

3) วางแผนการผลิตด้วยหลักการตลาดนำการผลิต

4) บริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ

5) ส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง

6) ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

7) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรและสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

เป้าประสงค์

1) เกษตรกรกินดีอยู่ดี มีทักษะ มีความเชี่ยวชาญ และมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

2) สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร มีความเข้มแข็ง และเป็นผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตร

3) การพัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรของประเทศไทยให้ดีขึ้น และปรับตัวได้ทัน ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรมการเกษตรสมัยใหม่

4) การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

5) การบริหารจัดการภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เป้าหมาย

1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น

2) ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น

3) รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้น

4) สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร มีศักยภาพเพิ่มขึ้น

5) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตรมีความสมดุล

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ต่อปี

2) อัตราผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตร เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.0 ต่อปี

3) รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตร เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

4) สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (1) สหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับ 1 และ 2 อย่างน้อยร้อยละ 50 และ (2) วิสาหกิจชุมชน/กลุ่มเกษตรกร มีความเข้มแข็งอย่างน้อยร้อยละ 35

5) ครัวเรือนเกษตรได้รับประโยชน์จากการบริหารจัดการน้ำรวม 2,140,000 ครัวเรือน

ประเด็นการพัฒนา

1) เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร

2) ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร

3) สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร

4) บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

5) พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร

3.6 แนวทางการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนด้านการเกษตรให้มีความยั่งยืนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดแนวทางขับเคลื่อนภารกิจด้านเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายใต้แนวคิด “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” ยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรอยู่ดีกินดี สินค้าเกษตรมูลค่าสูง ทรัพยากรเกษตรยั่งยืน โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ศ.ดร.นฤมล ภิญโญสินวัฒน์) ได้ให้แนวทางขับคลื่อนสำคัญประกอบด้วย

1) เน้นการสร้างวิธีการทำงานสู่การปฏิบัติ ได้แก่

(1) เพิ่มประสิทธิภาพศูนย์บริการประชาชนภาคการเกษตร (เกษตรพิรุณราช) โดยเน้นการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการให้บริการแบบเข้มข้นเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรในพื้นที่ สามารถรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ และส่งต่อเรื่องให้ศูนย์บริการฯ ส่วนกลางได้โดยที่เกษตรกรไม่จำเป็นต้องเดินทางมาที่ศูนย์บริการฯ

(2) ขยายครอบครัวเกษตร บูรณาการทำงานอย่างเข้มแข็ง การทำงานแบบครอบครัวของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จำเป็นต้องเพิ่มความเข้มแข็งแล้ว โดยขยายความร่วมมือในการทำงานแบบบูรณาการกับพี่น้องเกษตรกร รวมถึงภาคเอกชน และคนในภาคการเกษตร

1.3) สานต่อภารกิจการกำกับดูแลสินค้าเกษตร ทั้งพืช ปศุสัตว์ และประมง โดยผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำงานแบบเชิงรุก รับฟังและเตรียมการแก้ไขปัญหาไว้ล่วงหน้าได้ถูกจุดตั้งแต่ต้นทาง

2) เร่งรัดการจัดที่ดินทำกินให้กับเกษตรกร ขยายผลการยกระดับเอกสารสิทธิ์ให้เป็นโฉนดเพื่อการเกษตร รวมถึงพัฒนาช่องทางการเข้าถึงแหล่งทุน พร้อมยกระดับโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร ให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน และสามารถแปลงสินทรัพย์ในที่ดินให้เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อสร้างรายได้และความยั่งยืนให้กับเกษตรกร

3) บริหารจัดการน้ำ ให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อการเกษตร รวมถึงบริหารจัดการทั้งน้ำท่วม น้ำแล้ง และการเติมน้ำในเขื่อน

4) ยกระดับสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง ด้วยการต่อยอดโครงการ 1 ท้องถิ่น 1 สินค้าเกษตรมูลค่าสูง สร้าง Brand หรือ Story ของจังหวัด/อำเภอ โดยเน้นการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ รวมถึงส่งเสริมการสร้างอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร

5) ยกระดับศักยภาพของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง

- ส่งเสริมการทำธุรกิจสหกรณ์การเกษตรให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุน และนำแหล่งทุนมาต่อยอดธุรกิจสร้างรายได้เพิ่มเพื่อประโยชน์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

- ส่งเสริมเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรเป็นผู้ให้บริการทางการเกษตรครบวงจร โดยเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรมีเครื่องมือ เครื่องจักรกลของตนเอง พร้อมเป็นผู้ให้บริการด้านธุรกิจเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย ซึ่งตอบโจทย์กลุ่มประชากรภาคเกษตรยุคใหม่

6) จัดการทรัพยากรทางการเกษตร

- ทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green) ด้วย BCG / Carbon Credit จะต้องทำการเกษตรที่ลดภาระต่อสิ่งแวดล้อม เกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การใส่ปุ๋ยที่เหมาะสม การลดการเผาซังข้าว/ตอซัง การกำจัดแมลงศัตรูพืชที่ถูกต้อง การลดปริมาณปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลง และส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย รวมทั้งการแก้ปัญหา PM 2.5 การนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรไปใช้ในการผลิตพลังงาน

- ส่งเสริมฟื้นฟูความอุตมบูรณ์ของดิน โดยปรับเปลี่ยนพื้นที่ให้เหมาะสมกับการผลิตรวมถึงฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน

7) รับมือกับภัยธรรมชาติ ต้องมีการวางแผนและมีมาตรการเชิงรุก เพื่อรับมือตั้งแต่การป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟู เมื่อประสบเหตุภัยแล้ง หรือภัยพิบัติทางธรรมชาติทุกชนิด เช่น มาตรการเยียวยาและ/หรือมาตรการฟื้นฟูสำหรับเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย เป็นต้น

8) สานต่อการทำสงครามสินค้าเกษตรเถื่อน โดยดำเนินการปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรผิดกฎหมายให้เข้มงวดยิ่งขึ้น รวมถึงการตรวจสอบสต็อกสินค้าเกษตรในประเทศ เพื่อไม่ให้กระทบต่อราคาผลผลิตในประเทศ และควบคุมการนำเข้า/ป้องกันการกักตุน/เก็งกำไร โดยเฉพาะช่วงก่อนที่ผลผลิตออกสู่ตลาด

9) อำนวยความสะดวกด้านการเกษตร

- พัฒนาระบบการประกันภัยภาคการเกษตร เพื่อเป็นการบริหารจัดการความเสี่ยง และสร้างความยั่งยืนให้กับเกษตรกร

- ผลักดันนโยบายตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้ โดยต้องใช้กลไกความร่วมมือจากภาคเอกชน/ผู้ประกอบการ รวมถึงทูตเกษตร ในการขยายตลาดเดิมและเพิ่มตลาดใหม่ ๆ ทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการใช้นวัตกรรมมาเป็นจุดขายสินค้าเกษตรผ่านแอปพลิเคชันทั้งออนไลน์และออฟไลน์

3.7 แผนงาน/โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ ปี 2568

แผนงาน/โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ ปี 2568 คือ การดำเนินกิจกรรมหรือโครงการของส่วนราชการที่จัดขึ้นภายใต้กรอบ แผนงานยุทธศาสตร์กระตุ้นเศรษฐกิจและการลงทุน ตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจ ฟื้นฟูเศรษฐกิจฐานราก และกระตุ้นการจ้างงาน การผลิต และการบริโภคภายในประเทศ โดยเน้นการใช้จ่ายงบประมาณในระดับพื้นที่ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างรวดเร็วและกระจายรายได้อย่างทั่วถึง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ซึ่งกรมการข้าวได้จัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อฟื้นฟูและกระตุ้นเศรษฐกิจภาคการเกษตร โดยเฉพาะใน ภาคการผลิตข้าว ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศ ผ่านการใช้ งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2568 ที่จัดสรรภายใต้ แผนงานยุทธศาสตร์กระตุ้นเศรษฐกิจและการลงทุน เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร เพิ่มรายได้ ลดต้นทุนการผลิต และสร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบการผลิตข้าวอย่างยั่งยืน โดยมีโครงการที่เสนอเข้าร่วมทั้งหมด 8 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการสนับสนุนลดต้นทุนการผลิตด้านการเกษตรสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว 2) โครงการศูนย์รวบรวมผลผลิตและกระจายสินค้าข้าว 3) โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวแบบปลอดภัยในศูนย์ข้าวชุมชนด้วยชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดโรคข้าว 4) โครงการส่งเสริมการใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายฟางและตอซังข้าวในพื้นที่เพาะปลูกข้าวเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา 5) โครงการส่งเสริมและป้องกันกำจัดข้าววัชพืชในนาข้าว 6) โครงการยกระดับกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยการเกษตรสมัยใหม่ 7) โครงการจ้างเหมาจัดทำชุดสถานีตรวจอากาศอัตโนมัติ 8) โครงการเพิ่มศักยภาพการปลูกข้าวของศูนย์ข้าวชุมชนด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะ

3.8 แผนการฟื้นฟูเกษตรกรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แนวทางการดำเนินงานหรือมาตรการที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดทำขึ้น เพื่อช่วยเหลือ เยียวยาและพัฒนาเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ หรือโรคระบาด โดยมุ่งเน้นการฟื้นฟูอาชีพ สร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบการผลิต เพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยกรมการข้าวได้ดำเนินการจัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวของเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย เป็นโครงการที่เพิ่มประสิทธิภาพของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยลดค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อปัจจัยการผลิตของเกษตรกร และฟื้นฟูเกษตรกรผู้ปลูกข้าวตามฤดูกาลหลังน้ำลด โดยสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว สารชีวภัณฑ์ ปุ๋ยอินทรีย์เหลว (ชนิดน้ำ) และปุ๋ยเคมี ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ที่ประสบอุทกภัย

บทที่ 4
แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว ระยะ 5 ปี พ.ศ.2566-2570 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

กรมการข้าว ได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ในช่วงระยะที่ 2 (พ.ศ.2566-2570) ของยุทธศาสตร์ชาติโดยแผนปฏิบัติราชการฯ ดังกล่าว จะเป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนภารกิจของกรมการข้าวไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับ 1) แผนระดับ 2 แผนระดับ 3 นโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ BCG Model ยุทธศาสตร์ข้าวไทยด้านการผลิต ปี 2563-2567 และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียด ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ของกรมการข้าว

“กรมการข้าวเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม การผลิตข้าวยั่งยืน ชาวนามีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี ในปี 2570”

2. พันธกิจของกรมการข้าว

2.1 พัฒนาศักยภาพชาวนาและองค์กรชาวนา ให้มีความเข้มแข็ง ยั่งยืน และมีรายได้เพียงพอกับการดำรงชีพ

2.2 วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการผลิต การแปรรูป และผลิตภัณฑ์ข้าว ให้ตรงกับความต้องการของตลาด

2.3 ยกระดับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีให้เพียงพอต่อความต้องการของชาวนา

2.4 วางแผนการผลิตตามหลักการ “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” ส่งเสริมสนับสนุนเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว ให้ได้คุณภาพมาตรฐานการแปรรูป และเพิ่มมูลค่า ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การลดต้นทุน และส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.5 พัฒนาองค์กร และบุคลากร สู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม รองรับการเปลี่ยนแปลง

3. เป้าประสงค์

3.1 ชาวนามีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ

3.2 ชาวนาและองค์กรชาวนาได้รับการพัฒนาศักยภาพให้มีความเข้มแข็งนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการด้านข้าว เพื่อยกระดับรายได้และสร้างความสามารถ

3.3 เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานราก

3.4 สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

3.5 การบริหารจัดการภาครัฐมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

กรมการข้าวต้องดำเนินการแผนงาน/โครงการ ที่มีตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายตามภารกิจ ที่สอดคล้องและตอบสนองแผนระดับที่ 1 และแผนระดับที่ 2 และแผนระดับที่ 3 ดังนี้

4.1 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาอาชีพจังหวัดชายแดนใต้มีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5

4.2 อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าข้าวอัตลักษณ์พื้นถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

4.3 มูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเกษตรอินทรีย์ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

4.4 อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

4.5 มูลค่าสินค้าเกษตร แปรรูปและผลิตภัณฑ์ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4

4.6 มูลค่าสินค้าที่มีการใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่/ อัจฉริยะ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

4.7 ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์ม/แปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิตข้าว เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

4.8 มูลค่าผลผลิตของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้น เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

4.9 เกษตรกรเป้าหมายที่น้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติและได้ผลจริงไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

4.10 ผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5

4.11 อัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5

4.12 ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลงอย่างน้อยร้อยละ 20 จากกรณีปกติ

4.13 ระดับ Digital Government Maturity Model (Gartner) ระดับ 3

4.14 กรมการข้าวผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA (85 คะแนนขึ้นไป) ร้อยละ 100

4.15 สัดส่วนงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์เทียบกับงานวิจัยที่แล้วเสร็จ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30

5. เป้าหมายการให้บริการของกรมการข้าว

5.1 เสริมสร้างความมั่นคงการผลิตข้าว

5.2 ยกระดับขีดความสามารถการผลิตข้าว

5.3 สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคม

5.4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

5.4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐด้านข้าว

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร

1.1 เป้าหมาย/ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ มีรายได้เพิ่มขึ้น	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาอาชีพจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5

1.2 แนวทางการพัฒนา

1) ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตรเน้นการป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตรในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้

2) ส่งเสริมการประกอบอาชีพด้านการเกษตรในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชา มาใช้เป็นกรอบแนวทางในการส่งเสริมการประกอบอาชีพด้านการเกษตรในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ฟื้นฟูนาร้างเพื่อการปลูกข้าว รักษาและขยายพื้นที่นาข้าว ส่งเสริมการปลูกข้าวและอนุรักษ์พื้นเมืองและเพิ่มมูลค่าและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวในพื้นที่เหมาะสม (Zoning)

1.3 โครงการสำคัญและตัวชี้วัด

โครงการ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. โครงการพัฒนาตามศักยภาพพื้นที่	1. พัฒนาการปลูกข้าวพันธุ์พื้นเมืองในพื้นที่ (33,000 ไร่)
	2. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาอาชีพจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีรายได้เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 5)

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร

2.1 เป้าหมายและตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีมูลค่าเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าข้าวอัตลักษณ์พื้นถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
2. สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	มูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเกษตรอินทรีย์ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
3. สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15
4. สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ มีมูลค่าเพิ่มขึ้น	มูลค่าสินค้าเกษตร แปรรูปและผลิตภัณฑ์ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4
5. สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ ที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ มีมูลค่าเพิ่มขึ้น	มูลค่าสินค้าที่มีการใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่/ อัจฉริยะ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
6. ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์ม/แปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ เพิ่มขึ้น	ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์ม/แปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิตข้าวเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15
7. ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น	มูลค่าผลผลิตของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้น เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

2.2 แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมการผลิตข้าวอัตลักษณ์พื้นถิ่น "เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น" ส่งเสริม และพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ข้าวตลาดเฉพาะ ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและนวัตกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น การขึ้นทะเบียน และคุ้มครองสิทธิให้กับสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์การขึ้นทะเบียนข้าว GI เพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าข้าวบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์ การสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาอัตลักษณ์พื้นถิ่น รวมทั้งสร้างอัตลักษณ์หรือเรื่องราวแหล่งกำเนิด สร้างความแตกต่างและความโดดเด่น ตลอดจนสร้างแบรนด์ให้กับสินค้าข้าวอัตลักษณ์พื้นถิ่น และส่งเสริมการบริโภคสินค้าข้าวอัตลักษณ์พื้นถิ่น ข้าวตลาดเฉพาะทั้งในระดับประเทศและเพื่อการส่งออกส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น พัฒนาตลาดสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น พัฒนาการเข้าถึงข้อมูลสินค้า จัดทำฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์ ราคา แหล่งผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น สร้างเครือข่ายและช่องทางการจำหน่ายสินค้า ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการด้านการตลาดเฉพาะ

2) ส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย "เกษตรปลอดภัย" สนับสนุนปัจจัยการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ที่มีคุณภาพและเหมาะสม การจัดการพื้นที่ สภาพดินและน้ำที่เหมาะสม พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งการเพิ่มผลิตภาพแรงงานวางแผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพ สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมยกระดับพัฒนาคุณภาพมาตรฐานและระบบการรับรองความปลอดภัยในระดับต่าง ๆ ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานข้าวปลอดภัย (GAP) มาตรฐานข้าวอินทรีย์ (Organic Thailand) มาตรฐานเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed) มาตรฐานโรงสี (GMP) มาตรฐานสินค้าข้าว (Q Product) เครื่องหมายข้าวพันธุ์แท้ รวมถึงการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับ ของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้คุณภาพมาตรฐาน และปลอดภัย พัฒนาระบบฐานข้อมูลการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานข้าว เพิ่มความสามารถในการเข้าถึงอาหารอย่างทั่วถึงและปลอดภัย สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของเกษตรปลอดภัย และส่งเสริมด้านการขยายตลาดบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย รวมทั้งสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์ (ข้าวอินทรีย์) ตั้งแต่ระดับอินทรีย์วิถีชาวบ้านเพื่อต่อยอดสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ที่ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวอินทรีย์ ยกระดับการผลิตข้าวอินทรีย์ พัฒนานวัตกรรมระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ สร้างความตระหนักรู้คุณค่าและค่านิยมข้าวอินทรีย์ไทยขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืนสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ ศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อข้าว ยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้การรับรองมาตรฐาน เริ่มตั้งแต่ปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ โครงสร้างพื้นฐานด้านดิน น้ำ พื้นที่ที่เอื้อต่อการผลิตสินค้าให้เป็นไปตามมาตรฐานต่าง ๆ รวมทั้งการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานรัฐในการตรวจรับรองมาตรฐานให้สามารถดำเนินการ ได้อย่างรวดเร็ว ทั่วถึง ทันเวลาและเข้าถึงง่าย

3) ส่งเสริมการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีชีวภาพ “เกษตรชีวภาพ” สนับสนุน การอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพทางการเกษตรเพื่อนำไปสู่การผลิตและขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้และประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยี ที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเพื่อการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรม และฐานทรัพยากรชีวภาพเชื่อมโยงไปสู่อุตสาหกรรมต่อเนื่อง พัฒนาทรัพยากรพันธุกรรมข้าวเพื่อความมั่นคง การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และจัดตั้งศูนย์อนุรักษ์พันธุกรรม อนุรักษ์ ฟื้นฟู และประเมินคุณค่าทรัพยากรพันธุกรรมข้าวปลูก ทรัพยากรข้าวป่า ทรัพยากรพันธุกรรมข้าว นวัตกรรมและสร้างความหลากหลาย ทางพันธุกรรมข้าว พัฒนาระบบฐานข้อมูลและธนาคารพันธุกรรม จัดตั้งธนาคารและอนุรักษ์เชื้อพันธุ์ข้าวในส่วนภูมิภาค ปรับปรุงศูนย์ปฏิบัติการธนาคารเชื้อพันธุ์ข้าวแห่งชาติ (ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี) เสริมสร้างเครือข่ายและบริหารจัดการธนาคารเชื้อพันธุ์ข้าว พัฒนาระบบฐานข้อมูลเชื้อพันธุ์ข้าว และการใช้ประโยชน์อนุรักษ์และใช้ประโยชน์เชื้อพันธุ์ข้าวในสภาพธรรมชาติ พัฒนาและส่งเสริมการขึ้นทะเบียนพันธุ์ข้าวพื้นเมืองที่นิยมปลูก สำรวจรวบรวมข้อมูลและการตลาดของพันธุ์ข้าวพื้นเมืองที่เกษตรกรนิยมปลูกในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย จัดทำฐานข้อมูลเพื่อบริหารจัดการข้าวพื้นเมือง พัฒนาพันธุ์ข้าวพื้นเมืองแบบเกษตรกรมีส่วนร่วมรักษาพันธุ์บริสุทธิ์พันธุ์ข้าวพื้นเมืองในท้องถิ่น โดยเกษตรกร จัดทำลายพิมพ์เอกลักษณ์ของข้าวพันธุ์พื้นเมืองในประเทศไทยด้วยเทคนิค SNP

4) ส่งเสริมการแปรรูปข้าว “เกษตรแปรรูป” สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าข้าวขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาด และผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ตลอดจน ให้ความสำคัญกับตราสินค้าข้าวและปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ส่งเสริมการใช้วัตถุดิบ และผลิตผลข้าว เพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ ใช้ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร รวมทั้งการผลักดัน ให้มีการนำข้าวไปใช้ในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารสัตว์ให้มากขึ้น เหล้า สาโท แอลกอฮอล์ และเครื่องดื่ม อีกทั้งสนับสนุนการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าข้าวพัฒนาศักยภาพกระบวนการแปรรูปและบรรจุภัณฑ์สินค้าข้าว ริเริ่มจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมแปรรูปข้าวและผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมสนับสนุนโรงงานแปรรูปพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวชุมชนต้นแบบ (อาคารแปรรูปข้าวและเครื่องมือและอุปกรณ์แปรรูปข้าว) พัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์และตราสินค้าเชิงพาณิชย์และส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมแปรรูปข้าวและผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมการผลิตสินค้าข้าวที่ได้เครื่องหมายรับรองข้าวพันธุ์แท้ จดทะเบียนเครื่องหมายรับรองข้าวพันธุ์แท้ในต่างประเทศ จัดทำระบบการขอรับรองข้าวพันธุ์แท้

5) ส่งเสริมการผลิตข้าวโดยใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะ “เกษตรอัจฉริยะ” ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาพันธุ์ข้าว ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ทางการเกษตร รวมถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมการพัฒนาการผลิตข้าวแห่งอนาคต เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตข้าวทั้งเชิงปริมาณคุณภาพ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาศักยภาพเกษตรกร/ชาวนา ให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร เทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อวางแผนการผลิตข้าว และพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกร/ชาวนาอัจฉริยะ ที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งส่งเสริมการทำระบบทำนาอัจฉริยะ โดยถ่ายทอดและสนับสนุนเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร/ชาวนาในราคาที่สามารถเข้าถึงได้ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตข้าวที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมถึงเทคโนโลยีภาพถ่ายดาวเทียม การประยุกต์ใช้ระบบ sensors ต่าง ๆ เทคโนโลยีหุ่นยนต์ การประเมินความเสียหายมีความแม่นยำ ปรับใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีเกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture) เทคโนโลยีสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geo-Informatics) เทคโนโลยีในการตรวจวัดข้อมูลระยะไกล (Remote Sensing) รวมถึงเทคโนโลยีอินเตอร์เน็ตที่เชื่อมต่ออุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ (Internet of Things หรือ IoT) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลและจัดทำเป็น data platform และสร้างระบบช่วยตัดสินใจ อีกทั้งการใช้ระบบการให้น้ำและปุ๋ยที่แม่นยำ

6) การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ให้ความสำคัญกับมาตรการสนับสนุนที่จะช่วยให้ การสร้างมูลค่าในการผลิตข้าวให้ดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิตต่อไร่ในแต่ละสินค้าข้าว ส่งเสริมการทำนาแบบแปลงใหญ่ พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้าข้าวสู่มาตรฐานระดับสากล การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร/ชาวนา วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สนับสนุนการผลิตข้าว การปรับปรุงข้าวพันธุ์ใหม่ การประกวดข้าวพันธุ์ใหม่เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการแข่งขัน พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตร และการอำนวยความสะดวกทางการค้า และพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร พัฒนาระบบการผลิตและการกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวให้เพียงพอกับความต้องการ การสนับสนุนให้เกษตรกรเข้าถึงพันธุ์ข้าวและเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี (สร้างอาคารควบคุมอุณหภูมิสำหรับเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าว และสร้างห้องปฏิบัติการกลางตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว) สร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยพัฒนาเครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ผลกระทบและการเตือนภัย การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ส่งเสริมการหยุดการเผาฟางข้าว ด้วยการถ่ายทอดความรู้และพัฒนาศักยภาพเกษตรกร รวมทั้งการผลักดันให้มีการนำข้าวพันธุ์ที่เหมาะสมไปใช้ในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารสัตว์ให้มากขึ้น

2.3 โครงการสำคัญและตัวชี้วัด

โครงการ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (ข้าว)	1. สินค้าข้าวสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI (19 ผลิตภัณฑ์) 2. ส่งเสริมการผลิตข้าวอัตลักษณ์พื้นถิ่น (5,760 ไร่) 3. อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าข้าวอัตลักษณ์พื้นถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
2. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	1. พื้นที่ปลูกข้าวผ่านการตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน (1.26 ล้านไร่) 2. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวอินทรีย์ (532,500 ไร่) 3. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวแบบยั่งยืน (35,000 ราย) 4. มูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเกษตรอินทรีย์ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
3. โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร	1. ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร (13 ผลิตภัณฑ์) 2. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการฟางข้าว 3. อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพไม่น้อยกว่า 15
4. โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร	1. ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว (28 ผลิตภัณฑ์) 2 อัตราการขยายตัวของ มูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า (ร้อยละ 4)
5. โครงการ 1 อำเภอ 1 แปลงเกษตรอัจฉริยะ	1. ส่งเสริมการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะ (2,400 ไร่) 2. ผลผลิตต่อหน่วยของ ฟาร์มหรือแปลงที่มี การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15
6. โครงการระบบส่งเสริมเกษตร แบบแปลงใหญ่	1. ส่งเสริมการทำเกษตรแบบนาแปลงใหญ่ (1,430,800 ไร่) 2. สินค้าข้าวมีมูลค่าเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า (ร้อยละ 15)
7. ผลผลิตเพิ่มศักยภาพพัฒนาการผลิตข้าว	1. ส่งเสริมและขยายการปลูกข้าวพันธุ์ใหม่ ไม่น้อยกว่า (11 พันธุ์) 2. เสริมสมรรถนะการบริหารจัดการการผลิตและพัฒนาศักยภาพองค์กร (ร้อยละ 80) 3. สินค้าข้าวมีมูลค่าเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า (ร้อยละ 15)
8. โครงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว	1. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี (797,037 ตัน) 2. สินค้าข้าวมีมูลค่าเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า (ร้อยละ 15)
9. โครงการเสริมศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชน	1. สร้างความเข้มแข็งศูนย์ข้าวชุมชน (360,000 ตัน) 2. มูลค่าผลผลิตของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า (ร้อยละ 15)
10. โครงการสนับสนุนลดต้นทุนการผลิตด้านการเกษตรสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	1. ส่งเสริมสนับสนุนการลดต้นทุนการผลิตให้กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว (347 ศูนย์) 2. มูลค่าผลผลิตของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า (ร้อยละ 15)
11. โครงการส่งเสริมการเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าว	1. ส่งเสริมสนับสนุนการลดต้นทุนการผลิตให้กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว (347 ศูนย์) 2. มูลค่าผลผลิตของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า (ร้อยละ 15)

โครงการ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
12. โครงการพัฒนาหน่วยปฏิบัติการเคลื่อนที่ (Mobile Unit) ช่วยเหลือเกษตรกรเชิงรุก	1. การช่วยเหลือเกษตรกรเชิงรุก โดยหน่วยปฏิบัติการเคลื่อนที่ (Mobile Unit) (60 ล้านไร่) 2. มูลค่าผลผลิตของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า (ร้อยละ 15)
13. โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยของศูนย์ข้าวชุมชนด้วยชีวภัณฑ์และจุลินทรีย์	1. พื้นที่ส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยด้วยชีวภัณฑ์และจุลินทรีย์ 2. มูลค่าผลผลิตของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า (ร้อยละ 15)
14. โครงการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไม่เหมาะสมไปปลูกพืชมูลค่าสูง (ยางพารา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปาล์มน้ำมัน)	1. พื้นที่ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไม่เหมาะสมไปปลูกพืชมูลค่าสูง 2. มูลค่าผลผลิตของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า (ร้อยละ 15)
15. โครงการก่อสร้างธนาคารเชื้อพันธุ์ข้าวแห่งชาติ พร้อมอาคารและครุภัณฑ์ประกอบ	1. จำนวนเชื่อพันธุกรรมข้าว 25,000 เชื้อพันธุ์ 2 อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพไม่น้อยกว่า 15
16. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวของเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย	1. จำนวนพื้นที่ปลูกข้าวที่ได้รับการช่วยเหลือ 1 ล้านไร่ 2. มูลค่าผลผลิตของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า (ร้อยละ 15)
17. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว (productivity)	1. จำนวนพื้นที่ปลูกข้าวที่ได้รับการปรับปรุงกระบวน การผลิตข้าวในพื้นที่ที่เหมาะสม 17 ล้านไร่ 2. มูลค่าผลผลิตของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า (ร้อยละ 15)
18. โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์ กข95 กข111 ทดแทนข้าวต่างประเทศ	1. จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการปลูกข้าวทดแทนข้าวต่างประเทศ 200,000 ไร่ 2. มูลค่าผลผลิตของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า (ร้อยละ 15)

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร

3.1 เป้าหมาย/ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. เกษตรกรเป้าหมายได้รับการพัฒนาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	เกษตรกรเป้าหมายที่น้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติและได้ผลจริง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
2. ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น	ผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5
3. ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	อัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5

3.2 แนวทางการพัฒนา

1) การเสริมสร้างทุนทางสังคม ส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง ดำเนินการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร โดยอบรม ให้ความรู้ เสนอแนะการจัดทำบัญชีต้นทุนการผลิต ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร/ชาวนา ในพื้นที่โครงการฯ ด้านการทำนาในพื้นที่โครงการสร้างทายาทเกษตรกร/ชาวนา

2) การยกระดับศักยภาพของเกษตรกรรายย่อยให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ ด้วยการเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานราก โดยเฉพาะเกษตรกร/ชาวนา รายย่อยให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเอง ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน สนับสนุนให้เกษตรกร/ชาวนาเรียนรู้ทางการเกษตรผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) พัฒนาเกษตรกร/ชาวนาปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเกษตรกร/ชาวนาและยกระดับเกษตรกร/ชาวนา เป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีศักยภาพ

3) การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก สนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต

3.3 โครงการและตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

โครงการ	ตัวชี้วัด
1. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการหลวง	1. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวให้เกษตรกร ผู้ปลูกข้าว (242,320 ราย) 2. จำนวนเกษตรกรที่น้อมนำโครงการพระราชดำริและโครงการหลวงไปปฏิบัติ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60
2. โครงการเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	1. พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องด้านข้าว (119,506 ราย) 2. ผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5
3. โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร	1. เชื่อมโยงตลาดสินค้าข้าวระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการข้าว คุณภาพ 33,200 ตัน ผลิตภัณฑ์แปรรูป 40 ผลิตภัณฑ์ 2. อัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน

4.1 เป้าหมาย/ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัดค่าเป้าหมาย
แปลงส่งเสริมการผลิตข้าว ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 45,000 ไร่	ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของการปลูกข้าวโดยรวมลดลงจากกรณีปกติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

4.2 แนวทางการพัฒนา

บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล ยั่งยืน นำเทคโนโลยีลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกมาประยุกต์ใช้ในการผลิตข้าว และขยายผลให้กลุ่มเกษตรกรลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

4.3 โครงการสำคัญและตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

โครงการ	ตัวชี้วัดค่าเป้าหมาย
1. โครงการการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวอย่างยั่งยืนเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก	1. ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวอย่างยั่งยืนเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก (175,000 ไร่) 2. ร้อยละของเกษตรกรในแปลงกลุ่มเป้าหมาย มีประสิทธิภาพการผลิตข้าว สามารถลดต้นทุนลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก และลดปริมาณการใช้ทรัพยากร (ร้อยละ 80) 3. ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้และเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผานำไปปฏิบัติได้ไม่น้อยกว่า (ร้อยละ 80)
2. โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวคาร์บอนต่ำเพิ่ม Productivity	1. จำนวนพื้นที่ส่งเสริมการปลูกข้าวคาร์บอนต่ำ 800,000 ไร่ 2. ปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมลดลงร้อยละ 20
3. โครงการส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรขายคาร์บอนเครดิตของพื้นที่นาข้าว	1. จำนวนพื้นที่ส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรขายคาร์บอนเครดิต 2. ปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมลดลงร้อยละ 20
4. โครงการระบบการผลิตข้าวยั่งยืนแบบองค์รวม (Inclusive Sustainable Rice Landscapes: ISRL)	1. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการผลิตข้าวแบบยั่งยืน 6,600 ราย 2 ปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมลดลงร้อยละ 20
5. โครงการเพิ่มศักยภาพการปลูกข้าวที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ (Strengthening Climate-Smart Rice Farming: Thai Rice GCF)	1. จำนวนเกษตรกรที่ได้เพิ่มศักยภาพการปลูกข้าวที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ 41,000 ราย 2. ปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมลดลงร้อยละ 20

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร

5.1 เป้าหมาย/ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลสารสนเทศภาคเกษตรไปใช้ประโยชน์	ระดับ Digital Government Maturity Model (Gartner) ระดับ 3
2. หน่วยงานสังกัดกรมการข้าวมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว	หน่วยงานของกรมการข้าวที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA (85 คะแนนขึ้นไป) ร้อยละ 100
3. บุคลากรกรมการข้าวมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	
4. งานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์	สัดส่วนงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์เทียบกับงานวิจัยที่แล้วเสร็จ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30

5.2 แนวทางการพัฒนา

1) การพัฒนาบริการประชาชน พัฒนารูปแบบการให้บริการภาครัฐ เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชนให้มีความสะดวก รวดเร็วและครบวงจร รวมทั้งนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการประชาชน โดยการพัฒนาภาครัฐให้เป็นภาครัฐทันสมัย กำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนฐานข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ โปร่งใส ยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง นำนวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัล มาใช้ในการบริหารการตัดสินใจ และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดโครงสร้างองค์กร และออกแบบระบบการบริหารงานใหม่ให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว กระชับ ทันสมัย สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้ในทุกมิติ

2) การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ พัฒนาหน่วยงานภาครัฐให้เป็นภาครัฐทันสมัย เปิดกว้างเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง กำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูล และหลักฐานเชิงประจักษ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดโครงสร้างองค์กร และออกแบบระบบการบริหารงานใหม่ ให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว กระชับ ทันสมัย สามารถตอบสนองต่อบริบทการเปลี่ยนแปลงได้ในทุกมิติ

3) การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ เพื่อให้บุคลากรภาครัฐเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรม มีจริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มีภาวะผู้นำ และมีความรู้ความสามารถในการทำงานรับใช้ประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง มีทักษะในการปฏิบัติงานที่ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกโดยปรับปรุงกลไกการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนในภาครัฐให้มีมาตรฐาน และเกิดผลในการปฏิบัติ อย่างมีประสิทธิภาพ ให้กำลังภาครัฐมีความเหมาะสมกับภารกิจของภาครัฐและสอดคล้องกับแนวทาง การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ เสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารงานบุคคลในภาครัฐ ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม มีคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกสาธารณะ ความก้าวหน้าในอาชีพ และสามารถจูงใจให้คนดี คนเก่งทำงานในภาครัฐ

4) การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต โดยการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเปิดเผย โปร่งใส ถูกต้อง เป็นธรรม

5) การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในภาคการเกษตรเป้าหมายของประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และองค์ความรู้พื้นฐาน รวมถึงปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เพื่อยกระดับรายได้ ลดรายจ่ายและลดปัจจัยเสี่ยงในการทำการเกษตรให้กับเกษตรกร ตลอดจนรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

(1) การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตข้าว พัฒนาการสร้างมูลค่าข้าว โดยประยุกต์ใช้นวัตกรรมในภาคการเกษตร ได้แก่ เกษตรอัตลักษณ์ เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ เพื่อเพิ่มการผลิตข้าวในเชิงปริมาณ และมูลค่า

(2) การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน โดยการส่งเสริม การวิจัย พัฒนา ประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาความรู้พื้นฐานการผลิตข้าว และนำไปส่งเสริม การนำไปต่อยอดในเชิงเศรษฐกิจและสังคม

(3) ปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการสร้างความสามารถ ในการแข่งขัน เช่น ห้องปฏิบัติการวิจัย ฯลฯ

5.3 โครงการสำคัญและตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

โครงการ	ตัวชี้วัดค่าเป้าหมาย
1. โครงการ 1 อำเภอ 1 แปลงเกษตรอัจฉริยะ - กิจกรรมพัฒนาระบบข้อมูลข้าวอัจฉริยะ	ระดับ Digital Government Maturity Model (Gartner) ระดับ 3
2. โครงการพัฒนาเพิ่มศักยภาพบุคลากร	หน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA (85 คะแนนขึ้นไป) ร้อยละ 100
3. โครงการวิจัยและพัฒนาข้าว (อว.)	จำนวนแผนงาน/โครงการที่เสนอการวิจัย และพัฒนาข้าว (12 แผนงาน)

แผนผังความสอดคล้องของแผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว ระยะ 5 ปี พ.ศ.2566-2570

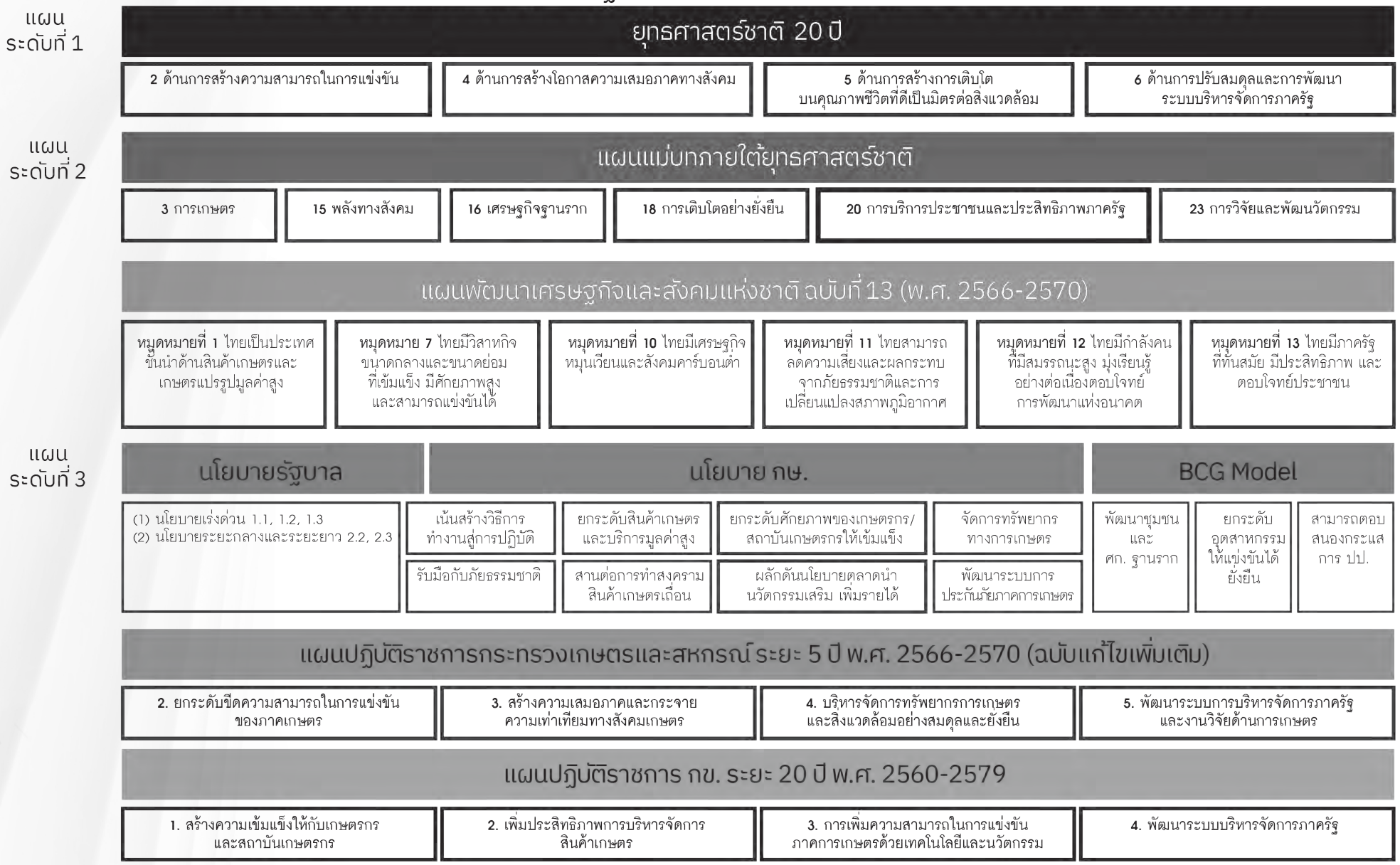

ภาพที่ 1 ความสอดคล้องของแผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สาระสำคัญแผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

วิสัยทัศน์ของกรมการข้าว "กรมการข้าวเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม การผลิตข้าวยั่งยืนชาวนามีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี ในปี 2570"

พันธกิจ

1. พัฒนาศักยภาพชาวนาและองค์กรชาวนา ให้มีความเข้มแข็ง ยั่งยืน และมีรายได้เพียงพอกับการดำรงชีพ
2. วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการผลิต การแปรรูป และผลิตภัณฑ์ข้าวให้ตรงกับความต้องการของตลาด
3. ยกระดับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีให้เพียงพอต่อความต้องการของชาวนา
4. วางแผนการผลิตตามหลักการ "ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้" ส่งเสริมสนับสนุนเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว ให้ได้คุณภาพมาตรฐานการแปรรูป และเพิ่มมูลค่า ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมการลดต้นทุน และส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
5. พัฒนาองค์กร และบุคลากร สู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม รองรับการเปลี่ยนแปลง

เป้าประสงค์

1. ชาวนามีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ
2. ชาวนาและองค์กรชาวนาได้รับการพัฒนาศักยภาพให้มีความเข้มแข็งนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการด้านข้าว เพื่อยกระดับรายได้และสร้างความสามารถ
3. เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานราก
4. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ
5. การบริหารจัดการภาครัฐมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

1. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาอาชีพจังหวัดชายแดนใต้มีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5
2. อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าข้าวอัตลักษณ์พื้นถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
3. มูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเกษตรอินทรีย์ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
4. อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15
5. มูลค่าสินค้าเกษตร แปรรูปและผลิตภัณฑ์ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4
6. มูลค่าสินค้าที่มีการใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่/ อัจฉริยะ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
7. ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์ม/แปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิตข้าว เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15
8. มูลค่าผลผลิตของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้น เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15
9. เกษตรกรเป้าหมายที่น้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติและได้ผลจริงไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
10. ผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5
11. อัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5
12. ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลงอย่างน้อยร้อยละ 20 จากกรณีปกติ
13. ระดับ Digital Government Maturity Model (Gartner) ระดับ 3
14. กรมการข้าวผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA (85 คะแนนขึ้นไป) ร้อยละ 100
15. สัดส่วนงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์เทียบกับงานวิจัยที่แล้วเสร็จไม่น้อยกว่าร้อยละ 30

เป้าหมายการให้บริการ

1. เสริมสร้างความมั่นคงการผลิตข้าว
2. ยกระดับขีดความสามารถการผลิตข้าว
3. สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคม
4. บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
5. พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐด้านข้าว

สรุปสาระสำคัญแผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566-2570 (ต่อ)

(1) การเสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร	(2) การยกระดับความสามารถในการแข่งขัน	(3) สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร	(4) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ	(5) พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยฯ
แนวทางการพัฒนา 1) ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตร 2) ส่งเสริมการประกอบอาชีพด้านการเกษตรในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้	**แนวทางการพัฒนา** 1) ส่งเสริมการผลิตข้าวอัตลักษณ์พื้นถิ่น “เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น” 2) ส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย “เกษตรปลอดภัย” 3) ส่งเสริมการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีชีวภาพ “เกษตรชีวภาพ” 4) ส่งเสริมการแปรรูปข้าว “เกษตรแปรรูป” 5) ส่งเสริมการผลิตข้าวโดยใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะ “เกษตรอัจฉริยะ” 6) การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร	**แนวทางการพัฒนา** 1) การเสริมสร้างทุนทางสังคมส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง 2) การยกระดับศักยภาพของเกษตรกรรายย่อยให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ 3) การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก	**แนวทางการพัฒนา** บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน นำเทคโนโลยีการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกมาประยุกต์ใช้ในการผลิตข้าวและเพื่อขยายผลไปในกลุ่มเกษตรกรลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	**แนวทางการพัฒนา** 1) การพัฒนาบริการประชาชน 2) การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ 3) การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ 4) การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ 5) การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์
โครงการ 1) โครงการพัฒนาตามศักยภาพพื้นที่	**โครงการ** 1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (ข้าว) 2) โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร 3) โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร 4) โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร 5) โครงการ 1 อำเภอ 1 แปลงเกษตรอัจฉริยะ 6) โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ 7) ผลผลิตเพิ่มศักยภาพพัฒนาการผลิตข้าว 8) โครงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว 9) โครงการเสริมศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชน 10) โครงการสนับสนุนลดต้นทุนการผลิตด้านการเกษตรสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว 11) โครงการส่งเสริมการเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าว 12) โครงการพัฒนาหน่วยปฏิบัติการเคลื่อนที่ (Mobile Unit) ช่วยเหลือเกษตรกรเชิงรุก 13) โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยของศูนย์ข้าวชุมชนด้วยชีวภัณฑ์และจุลินทรีย์ 14) โครงการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไม่เหมาะสมไปปลูกพืชมูลค่าสูง (ยางพารา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปาล์มน้ำมัน) 15) โครงการก่อสร้างธนาคารเชื้อพันธุ์ข้าวแห่งชาติพร้อมอาคารและครุภัณฑ์ประกอบ 16) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวของเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย 17) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว (productivity) 18) โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์ กข95 กข111 ทดแทนข้าวต่างประเทศ	**โครงการ** 1) โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการหลวง 2) โครงการเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) 3) โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร	**โครงการ** 1) โครงการการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวอย่างยั่งยืนเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก 2) โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวคาร์บอนต่ำเพิ่ม Productivity 3) โครงการส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรขายคาร์บอนเครดิตของพื้นที่นาข้าว 4) โครงการระบบการผลิตข้าวยั่งยืนแบบองค์รวม (Inclusive Sustainable Rice Landscapes: ISRL) 5) โครงการเพิ่มศักยภาพการปลูกข้าวที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ(Strengthening Climate-Smart Rice Farming: Thai Rice GCF)	**โครงการ** 1) โครงการพัฒนาเพิ่มศักยภาพบุคลากร 2) โครงการการวิจัยและพัฒนาข้าว (อว.)

แผนผังความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และโครงการของกรมการข้าว 2569

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561 - 2580

- 2. ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 4. ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคทางสังคม
- 5. ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- 6. ด้านการปรับสมดุลและการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

23 แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- 03 การเกษตร
- 15 พลังทางสังคม
- 16 เศรษฐกิจฐานราก
- 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน
- 20 การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ
- 23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

แผนแม่บทย่อย เป้าหมาย/ตัวชี้วัดโครงการ/ผลผลิต กรมการข้าว 2568

03 การเกษตร

3.1 เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น
เป้าหมาย: สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
ตัวชี้วัด: อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

1. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (ข้าว)

3.2 เกษตรปลอดภัย
เป้าหมาย: สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
ตัวชี้วัด: : มูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

2. โครงการพัฒนาเกษตรกรมยั่งยืน
3. โครงการยกระดับคุณภาพสินค้ามาตรฐานสินค้าเกษตร

3.3 เกษตรชีวภาพ
เป้าหมาย: สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
ตัวชี้วัด: อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

4. โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

3.4 เกษตรแปรรูป
เป้าหมาย: สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น
ตัวชี้วัด: อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4

5. โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร

3.5 เกษตรอัจฉริยะ
เป้าหมาย: สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
ตัวชี้วัด: 1. ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์ม/แปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิตข้าวเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15
2. มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

6. โครงการ 1 ตำบล 1 แปลงเกษตรอัจฉริยะ
7. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีครบวงจร

3.6 การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร
เป้าหมาย: ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น
ตัวชี้วัด: : มูลค่าผลผลิตของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

8. โครงการระบบส่งเสริมนาแปลงใหญ่
9. ผลผลิตเพิ่มศักยภาพพัฒนาการผลิตข้าว
10. โครงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว
11. โครงการเสริมศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชน
12. โครงการสนับสนุนลดต้นทุนการผลิตด้านการเกษตรสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว
13. โครงการส่งเสริมการเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าว
14. โครงการพัฒนาหน่วยปฏิบัติการเคลื่อนที่ (Mobile Unit) ช่วยเหลือเกษตรกรเชิงรุก
15. โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยของศูนย์ข้าวชุมชนด้วยชีวภัณฑ์และจุลินทรีย์
16. โครงการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพันธุ์ปลูกข้าวไม่เหมาะสมไปปลูกพืชมูลค่าสูง (ยางพารา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปาล์มน้ำมัน)
17. โครงการก่อสร้างธนาคารเชื้อพันธุ์ข้าวแห่งชาติพร้อมอาคารและครุภัณฑ์ประกอบ
18. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวของเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย
19. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว (productivity)
20. โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์ กข95 กข111 ทดแทนข้าวต่างประเทศ

15 พลังทางสังคม

15.1 การเสริมสร้างทุนทางสังคม
เป้าหมาย: เกษตรกรเป้าหมายได้รับการพัฒนาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตัวชี้วัด: จำนวนเกษตรกรที่น้อมนำโครงการพระราชดำริและโครงการหลวงไปปฏิบัติและได้ผลจริงไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

21. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการหลวง

16 เศรษฐกิจฐานราก

16.1 การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ
เป้าหมาย: : ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น
ตัวชี้วัด: ผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5

22. โครงการเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

16.2 การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
เป้าหมาย: ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น
ตัวชี้วัด: อัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

23. โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร

18 การเติบโตอย่างยั่งยืน

18.3 การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ
เป้าหมาย: คุณภาพอากาศอยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย
ตัวชี้วัด: ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลงอย่างน้อยร้อยละ 20 จากกรณีปกติ

24. โครงการการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวอย่างยั่งยืนเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก
25. โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวคาร์บอนต่ำเพิ่ม Productivity
26. โครงการส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรขายคาร์บอนเครดิตของพื้นที่นาข้าว
27. โครงการระบบการผลิตข้าวยั่งยืนแบบองค์รวม (Inclusive Sustainable Rice Landscapes: ISRL)
28. โครงการเพิ่มศักยภาพการปลูกข้าวที่ทำทันต่อภูมิอากาศ (Strengthening Climate-Smart Rice Farming: Thai Rice GCF)

20 การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

20.1 การพัฒนาบริการประชาชน
เป้าหมาย: หน่วยงานสังกัดกรมการข้าวมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว
ตัวชี้วัด: : หน่วยงานของกรมการข้าวที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA (85 คะแนนขึ้นไป) ร้อยละ 100

29. โครงการการพัฒนาเพิ่มศักยภาพบุคลากรของกรมการข้าว

23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

23.1 ด้านปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม
เป้าหมาย: งานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์
ตัวชี้วัด: สัดส่วนงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์เทียบกับงานวิจัยที่แล้วเสร็จ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30

30. โครงการการวิจัยและพัฒนาข้าว (ข้าว.

บทที่ 5
แผนงาน/โครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการ และงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

แผนงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าวระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประกอบด้วยเป้าหมายงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2570 รวมจำนวน 31 โครงการ และวงเงินงบประมาณรวมทั้งสิ้น 216,064.1792 ล้านบาท โดยแยกแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ และโครงการกิจกรรม ดังนี้

5.1 วงเงินงบประมาณของแผนทุกงบรายจ่าย

ประเด็นยุทธศาสตร์	วงเงินงบประมาณทุกงบรายจ่าย (ล้านบาท)					
	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2569	ปี 2570	รวม
1. เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร	6.6000	5.7100	5.7100	0	0	18.0200
2. ยกระดับความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตร	2,414.6534	2,617.8193	9,926.9369	177,118.3424	17,335.0567	209,412.8087
3. สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร	57.0245	61.1561	92.9561	277.3488	316.2268	804.7123
4. บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน	-	29.6892	111.0280	2,126.6480	2,126.6480	4,394.0132
5. พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร	127.9020	142.3130	143.8220	150.4640	870.1240	1,434.6250
รวม	**2,606.1799**	**2,856.6876**	**10,280.4530**	**179,672.8032**	**20,648.0555**	**216,064.1792**

5.2 แผนงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าวระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

แผนงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าวระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เป็นการประมวลแผนงานโครงการต่าง ๆ ที่กรมการข้าวร่วมดำเนินงานหรือปรากฏว่าเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานแล้ว เช่น แผนยุทธศาสตร์ข้าวไทยด้านการผลิต ปีการผลิต 2563 – 2567 แผนการดำเนินงานในระยะเวลาปรับตัว 10 ปี กรณีเงื่อนไขการเข้าร่วมความตกลง CPTPP ซึ่งต้องให้สัตยาบันอนุสัญญา UPOV1991 แผน BCG โครงการความร่วมมือกับต่างประเทศ ด้านข้าวการวิจัยและพัฒนาข้าวที่เสนอผ่านอว. แผนงาน/โครงการของงบประมาณกระต้นเศรฐกิจ ปี 2568 (วงเงิน 157,000 ล้านบาท) และการฟื้นฟูเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวของเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย ปี 2567 ดังนี้

แผนปฏิบัติราชการและงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570

แผนงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าวระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

แผนแม่บท 23 ฉบับ/โครงการ	หน่วยนับ	เป้าหมายงาน						งบประมาณ(ล้านบาท)					
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม	2566	2567	2568	2569	2570	รวม
ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร													
1. โครงการพัฒนาตามศักยภาพพื้นที่	**ไร่**	**1,000**	**1,000**	**1,000**	**-**	**-**	**3,000**	**6.6000**	**5.7100**	**5.7100**	**-**	**-**	**18.0200**
1.1 กิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก	ไร่	1,000	1,000	1,000	-	-	3,000	6.6000	5.7100	5.7100	-	-	18.0200
รวมงบประมาณแผนที่ 1								**6.6000**	**5.7100**	**5.7100**	**-**	**-**	**18.0200**
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตร													
2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น(ข้าว)	**ไร่**	**600**	**1,300**	**1,300**	**1,300**	**1,300**	**5,760**	**9.9850**	**10.4700**	**10.4700**	**9.4200**	**34.6970**	**75.0420**
	พันธุ์	**-**	**-**	**10**	**10**	**30**	**67**						
2.1 กิจกรรมพัฒนาสายพันธุ์ข้าวพื้นเมืองเพื่ออนุรักษ์และใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น	ไร่	600	1,300	1,300	1,300	1,300	5,760	4.1000	4.1000	4.1000	3.8000	14.4370	30.5370
	พันธุ์	-	-	10	10	30	67						
2.2 กิจกรรมการยกระดับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นที่และข้าวสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)	ผลิตภัณฑ์	3	3	3	3	5	19	5.8850	6.3700	6.3700	5.6200	20.2600	44.5050
3. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	**ไร่**	**112,500**	**10,000**	**10,000**	**-**	**-**	**132,500**	**493.8934**	**36.8859**	**36.8859**	**-**	**-**	**567.6652**
3.1 กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวอินทรีย์	ไร่	112,500	10,000	10,000	-	-	132,500	491.2300	33.9750	33.9750	-	-	559.1800
3.2 กิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่	ราย	15,500	1,500	-	-	-	17,000	2.6634	2.9109	2.9109	-	-	8.4852
	ไร่	-	-	24,000	-	-	24,000						

แผนปฏิบัติราชการและงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570

แผนงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าวระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

แผนแม่บท 23 ฉบับ/โครงการ	หน่วยนับ	เป้าหมายงาน						งบประมาณ(ล้านบาท)					
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม	2566	2567	2568	2569	2570	รวม
4. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	**ไร่**	**400,000**	**500,000**	**300,000**	**280,000**	**30,000**	**1,260,000**	**50.3060**	**51.4260**	**153.8043**	**80.4776**	**160.7674**	**496.7813**
4.1 กิจกรรมยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าข้าว	ไร่	400,000	500,000	300,000	280,000	30,000	1,260,000	50.3060	51.4260	63.8579	43.7620	63.3820	272.7339
4.2 กิจกรรมสารวัตรข้าว (Rice Regulator)	ราย	-	-	500	-	-	500	-	-	8.5370	-	-	8.5370
	แห่ง	-	-	-	1,500	1,500	3,000	-	-	-	1.0000	6.5000	7.5000
4.3 กิจกรรมจัดตั้งศูนย์วัตกรรมธัญพืชเมืองหนาวตรวจวิเคราะห์รับรองมาตรฐาน	แห่ง	-	-	1			1	-	-	81.4094	-	-	81.4094
	สายพันธุ์	-	-	-	700	700	1,400	-	-	-	2.5500	18.0600	20.6100
4.4 กิจกรรมตรวจสอบเอกลักษณ์พันธุกรรม (DNA) ข้าวหอมมะลิไทย	ตัวอย่าง	-	-	-	1,500	1,500	3,000	-	-	-	5.0000	10.3000	15.3000
4.5 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวอินทรีย์	ไร่	-	-	-	200,000	200,000	400,000	-	-	-	25.2547	42.7254	67.9801
4.6 กิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่	ไร่	-	-	-	24,000	9,000	18,000	-	-	-	2.9109	19.8000	22.7109
5. โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร	**ผลิตภัณฑ์**	**1**	**-**	**4**	**4**	**4**	**13**	**3.9580**	**2.4540**	**25.2085**	**16.3800**	**53.1000**	**101.1005**
	ไร่	**40**	**40**	**50**	**200**		**130**						
5.1 กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการจัดการฟางข้าวหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อความยั่งยืน	ไร่	40	40	50	-	50	180	2.8740	1.5340	3.1000	-	3.1000	10.6080
5.2 กิจกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการผลิตสินค้าข้าว	ผลิตภัณฑ์	1	-	4	4	4	13	1.0840	-	1.1000	0.9500	12.9500	16.0840
5.3 กิจกรรมพัฒนารูปแบบการย่อยสลายฟาง	ร้อยละ	-	5	-	-	-	5	-	0.9200	21.0085	0.6800	20.0000	42.6085
	ไร่	-	-	-	200	60	105						
	จังหวัด	-	-	-	-	20	33						
5.4 กิจกรรมยกระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการผลิตข้าว	ครั้ง	-	-	-	1	200	400	-	-	-	14.7500	17.0500	31.8000

แผนปฏิบัติราชการและงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570

แผนงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าวระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

แผนแม่บท 23 ฉบับ/โครงการ	หน่วยนับ	เป้าหมายงาน						งบประมาณ(ล้านบาท)					
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม	2566	2567	2568	2569	2570	รวม
6. โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร	**ผลิตภัณฑ์**	**2**	**2**	**4**	**3**	**10**	**28**	**2.6060**	**2.6060**	**2.6060**	**3.0560**	**28.4070**	**39.2810**
6.1 กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร	ผลิตภัณฑ์	2	2	4	3	10	28	-	-	8.0350	-	-	8.0350
6.2 กิจกรรมแปรรูปข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่เพิ่มมูลค่า	ผลิตภัณฑ์	-	-	5	-	-	5	-	-	-	0.1000	1,500.0000	1,500.1000
6.3 กิจกรรมการจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมแปรรูปข้าวครบวงจร	งาน	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-
6.4 กิจกรรมส่งเสริมชุมชนต้นแบบด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าว	กลุ่ม	-	-	-	-	-	16	-	-	-	-	-	-
6.5 กิจกรรมศูนย์บริหารจัดการสินค้าสำหรับการเพิ่มมูลค่าข้าวครบวงจร	กลุ่ม	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-
7. โครงการ 1 อำเภอ 1 แปลงเกษตรอัจฉริยะ	**ไร่**	**150**	**400**	**450**	**500**	**1,000**	**3,000**	**43.0926**	**35.5520**	**98.9298**	**205.7873**	**442.0258**	**825.3875**
	ราย	**-**	**-**	**-**	**77**	**-**	**-**						
7.1 กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ	ไร่	150	400	450	500	1,000	3,000	10.7735	3.6829	33.6761	4.3000	88.2640	140.6965
7.2 กิจกรรมพัฒนาระบบข้อมูลข้าวอัจฉริยะ	ระบบ	4	1	1	1	1	8	29.8981	29.1330	62.5176	143.8402	178.2618	443.6507
7.3 กิจกรรมพัฒนาระบบการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเกษตรแม่นยำสูง	ระบบ	1	-	1	-	-	2	2.4210	2.7361	2.7361	3.5000	12.0000	23.3932
	ชนิดข้อมูล	-	5	-	-	-	5						
	เรื่อง	-	-	-	1	1	2						
7.4 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะครบวงจร	ราย	-	-	-	100	20	40	-	-	-	50.9750	109.0000	159.9750
7.5 กิจกรรมพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะอาสาเกษตรด้านข้าว(ชาวนาอาสา)	ราย	-	-	-	77	18,522	37,044	-	-	-	3.1721	54.5000	57.6721
	ศูนย์	-	-	-	-	882	1,764						
7.6 กิจกรรมการจัดทำสถานีตรวจอากาศอัตโนมัติ	ชุด	-	-	600	-	-	600	-	-	206.6944	-	-	206.6944

แผนปฏิบัติราชการและงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570
แผนงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าวระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

แผนแม่บท 23 ฉบับ/โครงการ	หน่วยนับ	เป้าหมายงาน						งบประมาณ(ล้านบาท)					
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม	2566	2567	2568	2569	2570	รวม
8. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะครบวงจร	**ราย**	**-**	**700**	**31,116**	**-**	**-**	**31,816**	**-**	**2.0000**	**28.6217**	**-**	**-**	**30.6217**
8.1 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะครบวงจร	ราย	-	700	5,000	-	-	5,700	-	2.0000	3.6500	-	-	5.6500
8.2 กิจกรรมพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะอาสาเกษตรด้านข้าว(ชาวนาอาสา)	ราย	-	-	31,116	-	-	31,116	-	-	24.9717	-	-	24.9717
9. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	**ไร่**	**130,000**	**405,000**	**405,000**	**245,400**	**245,400**	**1,430,800**	**102.4520**	**108.3619**	**108.3619**	**117.4547**	**317.5197**	**754.1502**
	แปลง	**-**	**550**	**948**	**-**	**818**	**3,134**						
9.1 กิจกรรมส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	ไร่	130,000	405,000	405,000	245,400	245,400	1,430,800	99.7760	105.0119	105.0119	87.7497	236.7357	634.2852
	แปลง	-	550	948	-	818	3,134						
9.2 กิจกรรมการเตือนการระบาดศัตรูข้าว	ครั้ง	52	52	52	52	52	260	2.6760	3.3500	3.3500	29.7050	80.7840	119.8650
	ระบบ	-	-	-	1	-	-						
10. ผลผลิตเพิ่มศักยภาพพัฒนาการผลิตข้าว	**พันธุ์**	**-**	**-**	**4**	**5**	**3**	**11**	**153.0744**	**148.3784**	**229.3645**	**401.0371**	**456.1562**	**1,388.0106**
	ไร่	**-**	**-**	**80,000**	**100,000**	**-**	**160,000**						
10.1 กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	พันธุ์	1	2	4	5	3	14	35.0038	29.8511	151.5151	300.5387	134.8000	651.7087
	ไร่	-	-	80,000	100,000	-	160,000						
10.1.1 กิจกรรมย่อย: พัฒนาพันธุ์และปัจจัยการผลิตข้าว	พันธุ์	1	2	-	-	-	3	2.3832	1.7000	-	-	-	4.0832
10.1.2 กิจกรรมย่อย: เพิ่มสมรรถนะเครื่องมือวิทยาศาสตร์ข้าว	แห่ง	28	-	-	-	-	28	29.7596	26.2438	-	-	-	56.0034
	ร้อยละ	-	80	-	-	-	80						
10.1.3 กิจกรรมย่อย: ธนาคารเชื้อพันธุ์ข้าวเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์	ตัวอย่าง	2,500	-	-	-	-	2,500	2.8610	1.9073	-	-	-	4.7683
	แห่ง	-	1	-	-	-	1						

แผนปฏิบัติราชการและงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570

แผนงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าวระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

แผนแม่บท 23 ฉบับ/โครงการ	หน่วยนับ	เป้าหมายงาน						งบประมาณ(ล้านบาท)					
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม	2566	2567	2568	2569	2570	รวม
10.2 กิจกรรมบริหารจัดการการผลิตข้าวและพัฒนาศักยภาพองค์กร	ศูนย์/แห่ง	56	-	-	59	-	56	83.0668	84.6732	73.9494	95.5984	301.7446	639.0324
	ร้อยละ	-	80	85		85	335						
10.3 กิจกรรมบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล	ล้านไร่	-	60	-	-	-	60	-	4.0030	3.9000	3.9000	15.4452	27.2482
	ระบบ	-	-	1	-	-	1						
	แห่ง	-	-	-	71	71	142						
10.4 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านข้าว(สบก.)	ราย	-	-	-	90	90	180	-	-	-	1.0000	4.1664	5.1664
11. โครงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว	**ตัน**	**184,187**	**98,963**	**138,152**	**104,070**	**205,639**	**797,037**	**429.6800**	**442.4851**	**1874.2503**	**1,938.2165**	**1198.0200**	**5,882.6519**
11.1 กิจกรรมผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว (ชั้นพันธุ์คัดและหลัก)	ตัน	3,080	3,960	4,070	4,070	4,070	19,250	114.3179	146.9472	162.2551	191.2322	273.3332	888.0856
11.2 กิจกรรมผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ขยายและจำหน่าย	ตัน	95,000	95,000	130,000	100,000	120,000	535,000	71.7429	96.9192	132.4579	140.1695	199.4320	640.7215
11.3 กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี(กมข.)	ตัน	40,000	-	-	-	-	40,000	243.6192	198.6187	180.0483	400.8554	1348.9376	2372.0792
	ศูนย์ต่อเนื่อง	-	3	2	2	2	9						
11.3.1 ขยายศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี	ศูนย์ต่อเนื่อง/ศูนย์ใหม่(แห่ง)	2/2	-	-	-	-	45,690	237.2968	-	-	-	-	237.2968
- ต่อเนื่อง ชัยภูมิ สุพรรณบุรี													
- ใหม่ เชียงราย เพรชบูรณ์													
11.3.2 เพิ่มประสิทธิภาพการวางแผนการผลิตข้าว	แผนงาน	1	-	-	-	70	71	3.0000	-	-	-	6.0000	9.0000

แผนปฏิบัติราชการและงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570

แผนงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าวระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

แผนแม่บท 23 ฉบับ/โครงการ	หน่วยนับ	เป้าหมายงาน						งบประมาณ(ล้านบาท)					
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม	2566	2567	2568	2569	2570	รวม
11.3.3 พัฒนาเครือข่ายการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว	ชมรม	50	-	-	-	50	100	1.6500	-	-	-	7.1800	8.8300
	ร้านค้า	291	-	-	-	381	672						
11.3.4 ธนาคารเมล็ดพันธุ์ข้าว	ธนาคาร	15	-	-	-	20	35	1.0000	-	-	-	6.4200	7.4200
11.3.5 สำรองเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ	ตัน	60	-	-	-	20	80	0.6724	-	-	-	0.5000	1.1724
11.4 กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว	แห่ง	-	-	10	6	10	26	-	-	912.0000	685.3156	1,666.5567	3,263.8723
	ตัน	-	-	-	15,000	25,000	40,000						
11.5 กิจกรรมแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำพลังงานแสงอาทิตย์	ตัน	-	-	4,070	-	-	4,070	-	-	487.4890	0.2000	567.6630	1,055.3520
	แห่ง	-	-	-	13	16	31						
11.6 กิจกรรมเพิ่มปริมาณการผลิตและกระจายพันธุ์ข้าว(ชั้นพันธุ์ขยายและจำหน่าย)	ตัน	-	-	-	-	55,000	110,000	-	-	-	-	1,216.3380	1,216.3380
11.7 กิจกรรมการปรับปรุงระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์คัด-พันธุ์หลัก	ตัน	-	-	-	1,000	1,000	2,000	-	-	-	519.5438	935.3315	1,454.8753
11.8 กิจกรรมการก่อสร้างอาคารปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์(กวข.)	แห่ง	-	-	-	1	-	3	-	-	-	0.9000	-	0.9000
11.9 กิจกรรมยกระดับกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่	กลุ่ม	-	-	500	-	-	500	-	-	1,609.85	-	-	1,609.85

แผนปฏิบัติราชการและงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570

แผนงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าวระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

แผนแม่บท 23 ฉบับ/โครงการ	หน่วยนับ	เป้าหมายงาน						งบประมาณ(ล้านบาท)					
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม	2566	2567	2568	2569	2570	รวม
12. โครงการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชน	**ตัน**	**60,000**	**60,000**	**80,000**	**60,000**	**80,000**	**360,000**	**103.9500**	**152.0000**	**182.5550**	**131.2540**	**561.1256**	**1,130.8846**
	แห่ง	**600**	**-**	**-**	**-**	**-**	**600**						
12.1 กิจกรรมการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชน	ตัน	60,000	60,000	80,000	60,000	80,000	360,000	103.9500	152.0000	182.5550	125.6000	515.8880	1,079.9930
	แห่ง	-	-	800	-	-	800						
12.2 กิจกรรมส่งเสริมการผลิตข้าวแบบรักษ์โลก	ไร่	-	-	-	-	1,770	3,540	-	-	-	-	33.6356	33.6356
12.3 กิจกรรมพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ภาคใต้	ไร่	-	-	-	1,000	2,000	4,000	-	-	-	5.6540	11.6020	17.2560
13. โครงการสนับสนุนลดต้นทุนการผลิตด้านการเกษตรสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	**ศูนย์**	**-**	**336**	**-**	**-**	**347**	**347**	**-**	**1,006.6560**	**8.5000**	**9.8000**	**40.0180**	**1064.9740**
	ราย	**-**	**-**	**5,000**	**5,500**	**-**	**5,000**						
13.1 กิจกรรมสนับสนุนการผลิตด้านการเกษตรสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	ศูนย์	-	336	-	-	347	347	-	1006.6560	8.5000	9.8000	40.0180	1064.9740
	ราย	-	-	5,000	5,500	-	5,000						
14. โครงการส่งเสริมการเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าว	**ตัน**	**58,700**	**33,000**	**40,000**	**40,000**	**50,000**	**221,700**	**1,021.6560**	**618.5440**	**798.1440**	**799.7440**	**992.3000**	**4,230.3880**
14.1 กิจกรรมส่งเสริมการเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าว	ตัน	58,700	33,000	40,000	40,000	50,000	221,700	1,021.6560	618.5440	798.1440	799.7440	992.3000	4,230.3880
15. โครงการพัฒนาหน่วยปฏิบัติการเคลื่อนที่ (Mobile Unit) ช่วยเหลือเกษตรกรเชิงรุก	**ล้านไร่**	**-**	**-**	**-**	**10**	**60**	**120**	**-**	**-**	**-**	**72.0000**	**72.0000**	**144.0000**
15.1 กิจกรรมการปฏิบัติการเคลื่อนที่ (Mobile Unit)	ล้านไร่	-	-	-	10	60	120	-	-	-	72.0000	72.0000	144.0000

แผนปฏิบัติราชการและงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570

แผนงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าวระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

แผนแม่บท 23 ฉบับ/โครงการ	หน่วยนับ	เป้าหมายงาน						งบประมาณ(ล้านบาท)					
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม	2566	2567	2568	2569	2570	รวม
16. โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยของศูนย์ข้าวชุมชนด้วยชีวภัณฑ์และจุลินทรีย์	**ล้านไร่**	**-**	**-**	**34.5500**	**-**	**-**	**34.5500**	**-**	**-**	**3,861.2000**	**-**	**-**	**3,861.2000**
16.1 ส่งเสริมการใช้ชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัด	ล้านไร่	-	-	1.2500	-	-	1.2500	-	-	507.0000	-	-	507.0000
16.2 ชีวภัณฑ์กำจัดวัชพืชในไร่นา	ล้านไร่	-	-	13.3000	-	-	13.3000	-	-	2,926.2000	-	-	2,926.2000
16.3 จุนลินทรีย์ย่อยสลายฟางและตอซังข้าว	ล้านไร่	-	-	20.0000	-	-	20.0000	-	-	428.0000	-	-	428.0000
17. โครงการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไม่เหมาะสมไปปลูกพืชมูลค่าสูง (ยางพาราข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปาล์มน้ำมัน)	**ล้านไร่**	**-**	**-**	**-**	**6**	**-**	**6**	**-**	**-**	**-**	**166,687.5000**	**-**	**166,687.5000**
17.1 พื้นที่ปลูกข้าวที่เป็นที่ดอน	ล้านไร่	-	-	-	4	-	4	-	-	-	166,687.5000	-	166,687.5000
17.2 พื้นที่ปลูกข้าวที่เป็นที่ลุ่ม	ล้านไร่	-	-	-	2	-	2						
18. โครงการก่อสร้างธนาคารเชื้อพันธุ์ข้าวแห่งชาติพร้อมอาคารและครุภัณฑ์ประกอบ	**แห่ง**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1**	**1**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1,478.92**	**1,478.92**
19. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวของเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย	**ล้านไร่**	**-**	**-**	**1**	**-**	**-**	**1**	**-**	**-**	**2,500.00**	**-**	**-**	**2,500.00**
20. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว (productivity)	**ล้านไร่**	**-**	**-**	**-**	**6**	**11**	**17**	**-**	**-**	**-**	**1,000.00**	**10,000**	**11,000**
21. โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์ กข95 กข111 ทดแทนข้าวต่างประเทศ	**ไร่**	**-**	**-**	**-**	**200,000**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**450.0000**	**-**	**450.0000**
รวมงบประมาณแผนที่ 2								**2,414.6534**	**2,617.8193**	**9,926.9369**	**177,118.3424**	**17,335.0567**	**209,412.8087**

แผนปฏิบัติราชการและงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570

แผนงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าวระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

แผนแม่บท 23 ฉบับ/โครงการ	หน่วยนับ	เป้าหมายงาน						งบประมาณ(ล้านบาท)					
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม	2566	2567	2568	2569	2570	รวม
ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร													
22. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการหลวง	**ราย**	**42,300**	**42,500**	**50,000**	**50,000**	**53,760**	**242,320**	**30.6515**	**32.8581**	**65.8581**	**42.6890**	**126.2445**	**298.3012**
22.1 กิจกรรมการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง	ราย	300	500	500	1,260	1,260	3,820	4.7350	4.4270	4.4270	4.4270	15.2490	33.2650
	ไร่	-	-	-	828	828	1,656						
22.2 กิจกรรมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	ราย	42,000	42,000	47,500	50,000	50,000	231,500	25.9165	28.4311	60.4311	37.2620	107.9955	260.0362
22.3 กิจกรรมโรงเรียนข้าวและชาวนา	ราย	-	-	2,000	2,500	2,500	7,000	-	-	1.0000	1.0000	3.0000	5.0000
23. โครงการเกษตรกรปราดเปรื่อง (smart Farmer)	**ราย**	**16,103**	**16,603**	**19,200**	**19,200**	**48,400**	**119,506**	**13.6660**	**15.1990**	**15.1990**	**13.9330**	**88.8600**	**146.8570**
23.1 กิจกรรมเกษตรกรปราดเปรื่อง (smart Parmer)	ราย	16,103	16,603	1,223	474	20,000	54,403	13.6660	13.9810	13.9810	8.8060	63.8600	114.2940
23.2 กิจกรรมหน่วยบริการชาวนา	ราย	-	-	17,977	18,726	20,000	48,303	-	1.2180	1.2180	5.1270	25.0000	32.5630
	หน่วย	-	63	63	-		126						
23.3 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพของศพก.ข้าว	ราย	-	-	-	-	8,400	16,800	-	-	-	-	-	14.6160
24. โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร	**ตัน**	**3,000**	**7,500**	**7,500**	**8,000**	**7,600**	**33,200**	**12.7070**	**13.0990**	**11.8990**	**16.7024**	**101.1223**	**155.5297**
	ผลิตภัณฑ์	**-**	**-**	**-**	**-**	**20**	**40**						
	ราย	**-**	**-**	**10,000**	**-**	**-**	**10,000**						
24.1 กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพบริหารจัดการการตลาดข้าว	ตัน	3,000	7,500	7,500	8,000	7,600	33,200	12.7070	13.0990	11.8990	16.7024	101.1223	239.9496
	ผลิตภัณฑ์	-	-	-	-	20	40						
	ราย	-	-	10,000	-	-	10,000						
รวมงบประมาณแผนที่ 3								**57.0245**	**61.1561**	**92.9561**	**277.3488**	**316.2268**	**804.7123**

แผนปฏิบัติราชการและงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570

แผนงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าวระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

แผนแม่บท 23 ฉบับ/โครงการ	หน่วยนับ	เป้าหมายงาน						งบประมาณ(ล้านบาท)					
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม	2566	2567	2568	2569	2570	รวม
ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตร และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน													
25. โครงการการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวอย่างยั่งยืนเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก	**ไร่**	**-**	**40,000**	**45,000**	**40,000**	**45,000**	**170,000**	**-**	**29.6892**	**67.6980**	**31.5359**	**79.0980**	**208.0211**
25.1 กิจกรรมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวอย่างยั่งยืนเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก	ไร่	-	40,000	45,000	40,000	45,000	170,000	-	29.6892	67.6980	31.5359	79.0980	208.0211
26. โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวคาร์บอนต่ำเพิ่ม Productivity	**ไร่**				**400,000**	**400,000**	**800,000**				**2,000.0000**	**2,000.0000**	**4,000.0000**
27. โครงการส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรขายคาร์บอนเครดิตของพื้นที่นาข้าว	**ไร่**	**-**	**-**	**-**	**1,000**	**1,000**	**2,000**	**-**	**-**	**-**	**3.0000**	**3.0000**	**6.0000**
28. โครงการระบบการผลิตข้าวยั่งยืนแบบองค์รวม (Inclusive Sustainable Rice Landscapes: ISRL)	**ราย**	**-**	**-**	**-**	**3,300**	**3,300**	**6,600**	**-**	**-**	**-**	**1.2200**	**1.2200**	**2.4400**
28.1 การอบรมหลักสูตรการผลิตข้าวยั่งยืนแบบองค์รวม	ราย	-	-	-	2,800	2,800	5,600	-	-	-	0.4200	0.4200	0.8400
28.2 การอบรมทายาทเยาชนเกษตรกร	ราย	-	-	-	500	500	1,000	-	-	-	0.1500	0.1500	0.3000
28.3 แปลงสาธิตระบบติดตามและการเก็บข้อมูลการผลิตอุบลและเชียงราย	แปลง	-	-	-	2	2	4	-	-	-	0.4500	0.4500	0.9000
28.4 จัดงานเยี่ยมชมแปลงสาธิต	ครั้ง	-	-	-	1	2	3	-	-	-	0.2000	0.2000	0.4000
29. โครงการเพิ่มศักยภาพการปลูกข้าวที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ Strengthening Climate-Smart Rice Farming: Thai Rice GCF)	**ราย**	**-**	**-**	**14,700**	**14,350**	**11,950**	**41,000**	**-**	**-**	**43.3300**	**43.3300**	**43.3300**	**129.9900**
29.1 อบรมเกษตรกรต้นแบบ (Lead farmer)	ราย	-	-	5,200	5,100	4,200	14,500	-	-	15.3276	15.3995	15.2290	45.9561
29.2 อบรมเกษตรกรทั่วไป(General farmer)	ราย	-	-	9,500	9,250	7,750	26,500	-	-	28.0024	27.9305	28.1010	84.0339
รวมงบประมาณแผนที่ 4								**-**	**29.6892**	**111.0280**	**2,126.6480**	**2,126.6480**	**4,394.0132**

แผนปฏิบัติราชการและงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570

แผนงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าวระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

แผนแม่บท 23 ฉบับ/โครงการ	หน่วยนับ	เป้าหมายงาน						งบประมาณ(ล้านบาท)					
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม	2566	2567	2568	2569	2570	รวม
ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร													
30. โครงการเพิ่มศักยภาพบุคลากรกรมการข้าว	**ราย**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1,000**	**1,000**	**2.5000**	**2.5000**	**2.5000**	**2.5000**	**722.1600**	**732.1600**
30.1 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากร	ราย	-	-	-	-	980	980	-	-	-	-	5.7200	5.7200
30.2 กิจกรรมพัฒนาคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงาน (ITA)	ร้อยละ	-	-	-	-	100	100	-	-	-	-	0.0500	0.0500
30.3 กิจกรรมประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ด้านข้าว	งาน	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	20.0000	20.0000
30.4 กิจกรรมการปรับปรุงการบริหารงาน ให้มีสมรรถนะ	งาน	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	683.8900	683.8900
30.4.1 พัฒนาสมรรถนะนักวิจัยและ พัฒนาข้าวและนักปรับปรุงพันธุ์ข้าวรุ่นใหม่	ราย	-	-	-	-	20	20	-	-	-	-	10.0000	10.0000
30.5 โครงการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์สินค้าข้าว และการดำเนินงานแผนงาน/โครงการด้านข้าว	งาน	5	5	5	5	5	25	2.5000	2.5000	2.5000	2.5000	2.500	12.5000
31. โครงการวิจัยและพัฒนาข้าว (อว.)	แผนงาน	**12**	**13**	**13**	**15**	**15**	**15**	**125.4020**	**139.8130**	**141.3220**	**147.9640**	**147.9640**	**702.4650**
รวมงบประมาณแผนที่ 5								**127.9020**	**142.3130**	**143.8220**	**150.4640**	**870.1240**	**1,434.6250**
รวมงบประมาณแผนที่ 1-5								**2,606.1799**	**2,856.6876**	**10,280.4530**	**179,672.8032**	**20,648.0555**	**216,064.1792**

ภาคผนวก

คำสั่งกรมการข้าว
ที่ ๓๖๐ /๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนงานโครงการและงบประมาณของกรมการข้าวภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

.....

ตามคำสั่งกรมการข้าว ที่ ๕๔๐/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนงานโครงการของกรมการข้าวภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ นั้น

เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนงานโครงการ และงบประมาณของกรมการข้าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ แผนระดับ ๒ แผนระดับ ๓ นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นโยบายของคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงขอยกเลิกคำสั่งกรมการข้าว ที่ ๕๔๐/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ และแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนงานโครงการและงบประมาณของกรมการข้าวภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. อธิบดีกรมการข้าว	ประธานกรรมการ
๒. รองอธิบดีกรมการข้าว (ตำแหน่งเลขที่ ๒)	รองประธานกรรมการ
๓. รองอธิบดีกรมการข้าว (ตำแหน่งเลขที่ ๓)	รองประธานกรรมการ
๔. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการผลิตข้าว	กรรมการ
๕. ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง	กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการกองเมล็ดพันธุ์ข้าว	กรรมการ
๗. ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาข้าว	กรรมการ
๘. ผู้อำนวยการกองพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการกองตรวจสอบรับรองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์	กรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริ	กรรมการ
๑๑. ผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์	กรรมการ
๑๒. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	กรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการสถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติ	กรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	กรรมการ
๑๕. ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน	กรรมการ
๑๖. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย	กรรมการ
๑๗. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก	กรรมการ
๑๘. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวขอนแก่น	กรรมการ
๑๙. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวปราจีนบุรี	กรรมการ
๒๐. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา	กรรมการ
๒๑. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวนครศรีธรรมราช	กรรมการ
๒๒. ผู้อำนวยการศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวเชียงใหม่	กรรมการ
๒๓. ผู้อำนวยการศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสุโขทัย	กรรมการ

๒๔. ผู้อำนวยการ...

๒๔. ผู้อำนวยการศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวพิษณุโลก	กรรมการ
๒๕. ผู้อำนวยการศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวนครราชสีมา	กรรมการ
๒๖. ผู้อำนวยการศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสุราษฎร์ธานี	กรรมการ
๒๗. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว	กรรมการ และเลขานุการ
๒๘. นางสาวเยาวลักษณ์ แสนคำ ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๙. ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๓๐. ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงานและงบประมาณ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. พิจารณาแผนงานโครงการ กิจกรรม เป้าหมาย ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และงบประมาณของกรมการข้าวให้ตอบสนอง และสอดคล้องกับเป้าหมาย ตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับ ๒ และแผนระดับ ๓ นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นโยบายของคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. พิจารณาแผนปฏิบัติราชการของกรมการข้าว และแนวทางการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๔. พิจารณากรอบงบประมาณประจำปีให้เป็นไปตามเป้าหมาย คุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด

๕. ตรวจสอบและติดตามการบันทึกข้อมูลระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) และรายงานผลสัมฤทธิ์ทุกสิ้นปี

๖. กำกับ ติดตามการขับเคลื่อนแผนงานโครงการ และการใช้จ่ายงบประมาณของกรมการข้าวให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

๗. สนับสนุนและประสานการปฏิบัติงานในส่วนของกรมการข้าวให้เชื่อมโยงกับคณะทำงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานหลักที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมายในแต่ละประเด็น

๘. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ได้ตามความเหมาะสม

๙. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายณัฏฐกิตติ์ ของทิพย์)
อธิบดีกรมการข้าว

คำสั่งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนงานโครงการและงบประมาณของกรมการข้าวภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ที่ ๑ /๒๕๖๗
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนงานโครงการและงบประมาณของกรมการข้าว

.....

ตามที่กรมการข้าวได้มีคำสั่ง ที่ ๓๖๐/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๗ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนงานโครงการและงบประมาณของกรมการข้าวภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อขับเคลื่อนแผนงานโครงการ และงบประมาณของกรมการข้าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ แผนระดับ ๒ แผนระดับ ๓ นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นโยบายของคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง นั้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ ของคำสั่งกรมการข้าว ที่ ๓๖๐/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนงานโครงการและงบประมาณของกรมการข้าวภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ จึงออกคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนงานโครงการและงบประมาณของกรมการข้าว เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติราชการ แผนงาน โครงการ กิจกรรม เป้าหมาย ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และงบประมาณของกรมการข้าว โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. รองอธิบดีกรมการข้าว (นายชิษณุชา บุดดาบุญ)	ประธานคณะทำงาน
๒. ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาข้าว	รองประธานคณะทำงาน
๓. ผู้อำนวยการกองเมล็ดพันธุ์ข้าว	รองประธานคณะทำงาน
๔. ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริ	คณะทำงาน
๕. ผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๖. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	คณะทำงาน
๗. ผู้อำนวยการสถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติ	คณะทำงาน
๘. ผู้อำนวยการกลุ่มป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและภัยธรรมชาติ สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว	คณะทำงาน
๙. ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบและถ่ายทอดเทคโนโลยี สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว	คณะทำงาน
๑๐. ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว	คณะทำงาน
๑๑. ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการผลิตและจัดการผลผลิต สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว	คณะทำงาน
๑๒. ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักบริหารกลาง	คณะทำงาน
๑๓. ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารโครงการวิจัย กองวิจัยและพัฒนาข้าว	คณะทำงาน
๑๔. ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการถ่ายทอดวิทยาการเมล็ดพันธุ์ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว	คณะทำงาน

กองพัฒนา...

๑๕. ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ กองพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว	คณะทำงาน
๑๖. ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการเพิ่มมูลค่าสินค้าข้าว กองพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว	คณะทำงาน
๑๗. ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจและการค้าข้าว กองพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว	คณะทำงาน
๑๘. หัวหน้ากลุ่มควบคุมและรับรองมาตรฐานข้าว กองตรวจสอบรับรองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์	คณะทำงาน
๑๙. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวอุดรธานี	คณะทำงาน
๒๐. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวสกลนคร	คณะทำงาน
๒๑. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวสะเมิง	คณะทำงาน
๒๒. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวแพร่	คณะทำงาน
๒๓. ผู้อำนวยการศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวพิษณุโลก	คณะทำงาน
๒๔. ผู้อำนวยการศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสุโขทัย	คณะทำงาน
๒๕. ผู้อำนวยการศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอุดรธานี	คณะทำงาน
๒๖. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว	คณะทำงาน และเลขานุการ
๒๗. ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๘. ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว	คณะทำงาน และเลขานุการ
๒๙. ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงานและงบประมาณ	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๓๐. ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. จัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม เป้าหมาย ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และงบประมาณของกรมการข้าว ให้สอดคล้องและมุ่งเป้าสู่การบรรลุค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ แผนระดับ ๒ แผนระดับ ๓ นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นโยบายของคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. จัดทำแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี และทบทวนแผนปฏิบัติราชการให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๓. จัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกรมการข้าว และปรับปรุงวิสัยทัศน์ พันธกิจของกรมการข้าว

๔. จัดทำแผนงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรมการข้าว เพิ่มเติม ปรับลด และจัดลำดับความสำคัญของผลผลิต และโครงการให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี

๕. นำเสนอแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี แผนปฏิบัติราชการประจำปี และแผนงบประมาณรายจ่ายประจำปี ต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนงานโครงการและงบประมาณของกรมการข้าวภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๖. เร่งรัด...

๖. เร่งรัดการจัดทำข้อมูลผลการดำเนินงานโครงการและการบันทึกข้อมูลลงในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ทุกไตรมาส และรายงานผลสัมฤทธิ์ต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนงานโครงการและงบประมาณของกรมการข้าวภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทราบ

๗. ให้คณะทำงานสามารถประสานผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ของกอง/สำนัก มาให้ข้อมูล

๘. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนงานโครงการและงบประมาณของกรมการข้าวภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายณัฏฐกิตติ์ ของทิพย์)
รองอธิบดีกรมการข้าว

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เลขที่ 2177 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

ที่ปรึกษาในการรวบรวม/ประมวล/ยกร่าง

นางสาวเยาวลักษณ์ แสนคำ	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

คณะผู้รวบรวม/ประมวล/ยกร่าง

1. นางเกศินี พูลทวี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
2. นายอภิชา พิสุทธิ์เบญญา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
3. นางสาวภัสรา พันธ์กวี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
4. นางสาวพัชรี วงษ์คำจันทร์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
5. นางสาวพนิตนันท์ คันธะเรศย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
6. นางสาวกมลวรรณ พระเพชร	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว
กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เลขที่ 2177 ถนนพหลโยธิน
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพ 10900
โทรศัพท์ : 02-561-4463, โทรสาร : 02-561-3624

www.ricethailand.go.th